

Programma Grondrechten Toegang tot Grondrechten

Programmatie 2009-2010

1. PROGRAMMA GRONDRECHTEN – TOEGANG TOT GRONDRECHTEN

Verantwoording in meerjarenplan 2009 – 2015

Samenlevingsopbouw Brussel heeft tot enkele jaren terug haar meerjarenplannen sterk geconcipeerd vanuit het thema sociale wijkontwikkeling. Speciale aandacht ging daarbij uit naar leefbaarheidsproblemen in wijken, bewoond door mensen in een achterstellingsituatie. De focus was dus minder gericht op armoedebestrijding en op de maatschappelijk kwetsbare groepen an sich. Er werd m.a.w. gekozen voor territoriaal opbouwwerk en niet voor categoriaal opbouwwerk. In 2001 heeft Samenlevingsopbouw Brussel een opgeleide ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting (gecoacht door ¼-tijds stafmedewerker) aangeworven waardoor de vraag naar de specifieke gevoeligheid binnen Samenlevingsopbouw Brussel voor armoedebestrijding op zich naar boven kwam. Het was niet gemakkelijk om vanuit het perspectief van wijkontwikkeling hier een éénduidig antwoord op te bieden. Gaandeweg en dankzij de verschillende praktijkvormen waarmee we samen met de tandem opgeleide ervaringsdeskundige / coach hebben geëxperimenteerd is armoedebestrijding op zich opnieuw meer in het vizier gekomen met als uiteindelijk gevolg dat naast het territoriaal opbouwwerk in het nieuwe meerjarenplan ook ruimte is gemaakt voor het categoriaal opbouwwerk onder de algemene noemer toegang tot grondrechten waarborgen voor maatschappelijk kwetsbare groepen en met een specifieke focus op mensen zonder wettig verblijfsstatuut.

Strategische doelstelling

SD 1

In de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting is de maatschappelijke situatie en positie van de meest kwetsbare groepen beter bekend bij de publieke opinie, intermediaire actoren, beleidsmakers en de mensen in armoede zelf zodat er structurele verandering optreedt waardoor deze groepen toegang krijgen tot fundamentele grondrechten.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Verschillende doelgroepen in de samenleving (mensen in armoede zelf, middenveldwerkers, beleidsverantwoordelijken, studenten, ...) hebben zicht op het armoedekluwen en zijn bewust dat er een meer integrale aanpak nodig is en werken een aangepaste strategie rond armoedebestrijding uit.
- Welzijnsorganisaties en beleid hebben meer/beter zicht op de specificiteit, complementariteit en meerwaarde van een tandem armoede (= het werkkader van een opgeleide ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting in combinatie met een klassiek opgeleide medewerker) als 'bruggenleggers' in de strijd tegen armoede.
- Dit tandemmodel wordt in het kader van een efficiënt activeringsbeleid, dat borg staat voor doorgroeikansen en duurzaamheid, als tewerkstellingsproject voor mensen in armoede gepromoot onder de noemer 'Armoedebestrijdingsambassadeurs' en krijgt ook een structurele erkenning.
- Mensen zonder wettig verblijf zijn op de hoogte van hun grondrechten en kunnen deze ook uitoefenen.
- De drempels bij de toepassing van fundamentele grondrechten (zowel voor mensen in armoede als voor mensen zonder wettig verblijf) zijn in kaart gebracht en samen met de betrokken beleidsmakers zijn er oplossingen aangereikt.

Samenlevingsopbouw Brussel wil deze zaken realiseren in samenwerking met volgende bevoorrechte partners :

- De opgeleide ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting werkt voor wat de sensibiliseringsopdracht betreft nauw samen met de Brusselse Welzijns- en gezondheidsRaad (BWR) die vanuit de Vlaamse Gemeenschapscommissie de opdracht heeft om rond armoedebestrijding overleg en samenwerking te organiseren evenals voor informatieverspreiding te zorgen. Wat het aankaarten van drempels inzake grondrechten betreft, is er uiteraard afhankelijk van de betrokken thema's samenwerking met de Brusselse Verenigingen waar Armen het Woord Nemen.
- De opbouwwerker actief rond mensen zonder wettig verblijf opereert vanuit Meeting – door de VGC erkend en gesubsidieerd als onthaal-en steunpunt voor mensen zonder wettig verblijf en zit ook in een ruimer samenwerkingsverband met het Regionaal Integratiecentrum Foyer en de 2 Brusselse CAW's Mozaïek en Archipel.

Operationele doelstellingen

Binnen dit programma toegang tot grondrechten zijn er feitelijk 2 aparte sporen te onderscheiden: enerzijds de ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting en anderzijds de werking rond mensen zonder wettig verblijf. Deze 2 aparte sporen worden op het operationele niveau ook apart aangegeven.

Opgeleide Ervaringsdeskundige Armoede en Sociale Uitsluiting

SD 1 - OD 1

De beeldvorming over het armoedekluwen – de complexiteit van armoede waar maatschappelijk kwetsbare groepen mee te maken krijgen – wordt bij de publieke opinie, intermediaire actoren, beleidsmakers en mensen in armoede zelf bijgesteld en dit meer genuanceerd beeld draagt bij tot de erkenning van belangrijke drempels die de toegang tot fundamentele grondrechten voor deze groepen verhinderen.

Vanuit het oogpunt om rond de armoedeproblematiek sensibiliserend te werken zet Samenlevingsopbouw Brussel de opgeleide ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting tijdens het komende meerjarenplan vooral in om in tandem met een klassiek opgeleide opbouwwerker of hulpverlener (tandem armoede) in te spelen op vormingsvragen rond de complexiteit van het leven in armoede. Ook is er in welzijnsorganisaties en op beleidsvlak een representatierol weggelegd voor de opgeleide ervaringsdeskundige. Binnen de sector wordt onderzocht of we de beleving van mensen in armoede ook beleidsmatig beter kunnen vertalen.

SD 1 - OD 2

Het beleid en de betrokken diensten zijn op de hoogte van de drempels die de toegang tot fundamentele grondrechten voor maatschappelijk kwetsbare groepen belemmeren en werken in wederzijdse dialoog veranderingsoplossingen uit.

Specifieke thema's binnen armoedebestrijding (zoals geestelijke gezondheid en wonen – zie strategische doelstelling 2) wil Samenlevingsopbouw Brussel via de specifieke brug-functie van de opgeleide ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting beleidsmatig aanpakken met een focus op het Brusselse beleid en in samenwerking met de Brusselse Verenigingen waar Armen het Woord Nemen.

SD 1 - OD 3

Het tandem-model armoede (het werkkader van een opgeleide ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting in combinatie met een klassiek opgeleide medewerker) wordt tijdens de opleiding

en latere tewerkstelling van ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting als een automatische werksetting erkend en gefinancierd als instrument om vertrekkende vanuit de ervaringsdeskundigheid maximaal aansluiting te vinden met maatschappelijk kwetsbare groepen.

Samenlevingsopbouw Brussel neemt zich voor om in het nieuwe meerjarenplan dit tandemmodel armoede tijd en ruimte te geven en het op een kwaliteitsvolle manier verder te ontwikkelen en te promoten als model binnen de eigen opbouwwerkcontext maar ook binnen andere welzijnsorganisaties en binnen het beleidskader. Met oog op maximale doorgroeikansen en een duurzame tewerkstelling van mensen in armoede zelf wordt ook onderzocht of dit tandem-model in deze context kan werken en door het beleid als tewerkstellingsinitiatief erkend kan worden – onder de noemer van “armoedebestrijdingsambassadeurs”.

Mensen zonder wettig verblijf

SD 1 - OD 4

Mensen zonder wettig verblijf verwerven inzicht in de grondrechten, structurele drempels met betrekking tot de toegang tot grondrechten en de mogelijkheden om grondrechten te kunnen uitoefenen.

Meeting – het onthaal-en steunpunt voor mensen zonder wettig verblijf van waaruit het opbouwwerk met deze doelgroep wordt ingezet – profileert zich als een laagdrempelige werking die een actieve bijdrage levert aan het uitoefenen van de grondrechten en toekomstperspectieven van mensen zonder wettig verblijf. Er is bewust gekozen om niet alleen op de verblijfsmogelijkheden in België te focussen, maar wel te vertrekken vanuit het bredere kader van grondrechten. De doelgroep wordt hierover op verschillende manieren geïnformeerd, zodat zij meer zelfstandig deze rechten kunnen doen uitoefenen. Vanuit het opbouwwerk willen we een informatie- en vormingsaanbod op maat uitwerken. Belangrijke thema's daarin zijn: gezondheidszorg, clandestiene arbeid en huisvesting, gekoppeld aan meer maatschappelijke oriëntatie en verblijfsperspectieven. Deze informatie- en vormingsaanpak is tevens een aanzet om met deze mensen rond toekomstoriëntatie te werken (zie operationele doelstelling 5) en gebeurt eveneens in samenwerking met de 2 Brusselse CAW's en het Regionaal Integratiecentrum Foyer)

SD 1 - OD 5

Mensen zonder wettig verblijf verwerven inzicht in de mogelijke toekomstperspectieven en slagen erin om voor zichzelf een zinvol toekomstpad met betrekking tot hun verblijf te bepalen.

Grondrechten realiseren van mensen zonder wettig verblijf is belangrijk omdat het *grondrechten* zijn. Maar Samenlevingsopbouw Brussel is ook bezorgd om de toekomst van deze mensen en over het feit dat de politici geen humaan antwoord bieden op deze realiteit.

Door hun precare situatie zijn deze mensen vaak niet in staat om voor zichzelf (en hun kinderen) tot een duurzame en zinvolle oplossing buiten de illegaliteit te komen. Om dit mogelijk te maken moeten een aantal voorwaarden vervuld zijn zoals een minimale bestaanszekerheid, een correcte informatie over mogelijke toekomstperspectieven en de nodige inzichten en vaardigheden om deze informatie te verwerken. Het creëren van deze voorwaarden is een opdracht van alle partners binnen het samenwerkingsverband met Meeting, de 2 CAW's en het Regionaal Integratiecentrum Foyer. Er wordt in dit verband gezocht naar een geschikte methodiek. Samenlevingsopbouw wil vanuit haar ervaring in het werken met maatschappelijk kwetsbare groepen een bijdrage leveren aan de methodiekontwikkeling om via een groepsgerichte aanpak het oriënteringswerk verder vorm te geven mogelijk geënt op het bestaande informatie-en vormingsaanbod

SD 1 - OD 6

Mensen zonder wettig verblijf interpellieren als ervaringsdeskundigen het beleid, de instellingen, diensten en voorzieningen over de structurele drempels die zij ervaren bij de toegang tot en de uitoefening van hun grondrechten en over de knelpunten m.b.t. een zinvolle toekomstoriëntering en formuleren veranderingsvoorstellen.

De ambitie van Samenlevingsopbouw Brussel is om door mensen zonder wettig verblijf wegwijs te maken in hun grondrechten en mogelijke zinvolle toekomstperspectieven (zie operationele doelstelling 4 en 5) hen er eveneens toe aan te zetten hun eigen ervaringen aan te wenden in het aanreiken van concrete veranderingsoplossingen voor structurele drempels in de toegang tot en uitoefening van hun grondrechten en voor knelpunten m.b.t. een zinvolle toekomstoriëntering. Hierin zit het empowerings- of actiewerk vervat dat het opbouwwerk in samenwerking met Meeting (en uitgebreid naar het ruimere samenwerkingsverband met de 2 CAW's en het Regionaal Integratiecentrum Foyer) wil realiseren : mensen zonder wettig verblijf zelf weerbaar maken tegen inbreuken op hun grondrechten en tegen situaties van misbruik en uitbuiting.

SD 1 - OD 7

Het beleid en de instellingen, diensten en voorzieningen zijn op de hoogte van de drempels met betrekking tot de toegang tot en uitoefening van grondrechten en werken veranderingsoplossingen uit die deze uitsluitingsmechanismen en knelpunten op een structurele manier wegwerken.

Er bestaat een reeks basisgrondrechten voor mensen zonder wettig verblijf (oa rechten op het vlak van verblijfsperspectieven, gezondheidszorg, clandestiene arbeid en huisvesting) maar we constateren dat deze vaak worden geschonden. Samenlevingsopbouw Brussel wil samen met mensen zonder wettig verblijf zelf, Meeting (vanuit hun onthaalfunctie), en waar mogelijk in samenwerking met de 2 Brusselse CAW's Archipel en Mozaïek en het Regionaal Integratiecentrum Foyer de uitsluitingsmechanismen die ertoe leiden dat de basisgrondrechten niet worden gerespecteerd aanpakken en bij voorkeur in dialoog met de betrokken verantwoordelijken tot structurele veranderingsoplossingen komen.

Strategische acties

Daartoe onderneemt Samenlevingsopbouw Brussel in de **jaarprogrammatie 2009-2010** volgende strategische acties – uitgewerkt als verschillende projecten :

Strategische actie 1.1 :	Mensen zonder wettig verblijf.
SD 1 – OD 4
Strategische actie 1.2 :	Beeldvorming armoedekluwen.
SD 1 – OD 1
Strategische actie 1.3 :	Drempels geestelijke gezondheid.
SD 1 – OD 2
Strategische actie 1.4 :	Promotie Tandem-model.
SD 1 – OD 3

Programma Toegang tot Grondrechten Mensen zonder wettig verblijf

Programmatie september – december 2009

Strategische actie 1.1

“Mensen zonder wettig verblijf”

0. Identificatiegegevens

Meerjarenplan Samenlevingsopbouw Brussel

Strategische doelstelling(en) : SD 1

Operationele doelstelling(en) : OD 4 – OD 5 – OD 6 – OD 7

Kwestie/probleem waarop het project inspeelt

Bij de prioriteitenbepaling voor het meerjarenplan 2009-2015 maakte Samenlevingsopbouw Brussel duidelijk de keuze om vanuit het spoor armoedebestrijding met deze specifieke doelgroep op een categoriale manier aan de slag te gaan en dit binnen het programma “toegang tot grondrechten” (= de toegang tot fundamentele grondrechten waarborgen voor de meest kwetsbare groepen in onze samenleving). Samenlevingsopbouw Brussel koos er ook voor om de (nieuwe) opbouwwerkers van dit project een plaats te geven binnen Meeting, een onthaal- en steunpunt voor mensen zonder wettig verblijf – een deelwerking van Link=Brussel vzw (een vzw erkend in het kader van het minderhedenbeleid – Vlaamse Gemeenschapscommissie). De specifieke invalshoek van Samenlevingsopbouw Brussel is het via vormings-, actie- en beleidswerk structureel aanpakken van uitsluitingsmechanismen die de toegang en toepassing van grondrechten en toekomstperspectieven voor mensen zonder wettig verblijf verhinderen.

Bij de start van de samenwerking met Meeting is ook de keuze gemaakt om vanuit Samenlevingsopbouw Brussel mee aan te sturen op een meer gecoördineerde werking rond mensen zonder wettig verblijf in Brussel. Verschillende welzijnsorganisaties in Brussel zijn op deze doelgroep betrokken maar elk vanuit hun eigen invalshoek en met beperkte inzet van middelen. Met deze bescheiden middelen zou veel meer gerealiseerd kunnen worden indien de reguliere diensten en instellingen deze mensen als volwaardige hulpvragers zouden erkennen, en ze ook voor hen een volwaardig en gecoördineerd hulpverleningsaanbod zouden uitwerken. In dit opzicht is er in 2010 een “experimenteel” samenwerkingsverband opgestart tussen Samenlevingsopbouw Brussel, Meeting, de 2 Brusselse CAW's Archipel en Mozaïek en het Regionaal Integratiecentrum Foyer. Deze samenwerking zou in het meerjarenplan 2011-2015 van Samenlevingsopbouw Brussel en beide CAW's – conform de doelstelling inzake samenwerking tussen de CAW's, Samenlevingsopbouw en de Armoedector die Vlaams Minister voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin Jo Vandeuren in zijn beleidsbrief 2009-2014 heeft vooropgesteld – op een duurzaam en structureel verankerde manier gecontinueerd moeten kunnen worden.

Doelgroep(en)

Mensen zonder wettig verblijf binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Werkingschaal

- Buurt
- Wijk
- Gemeente
- Regio
- Provincie
- Brussels Hoofdstedelijk Gewest
- Vlaanderen
- België

- o Europa

Begindatum

01/01/2009 (start meerjarenplan)

Einddatum

31/12/2015 (einde meerjarenplan)

Initiatiefnemende organisatie(s)

Samenlevingsopbouw Brussel vzw ism Meeting / Link=Brussel vzw

Programma meerjarenplan / opbouwwerkgebied

Programma Toegang tot Grondrechten

Werkadres

Link=Brussel vzw

Marcqstraat 17

1000 Brussel

02 502 11 40

Begeleiding

Verantwoordelijke opbouwwerkers :

Ruben Vandevyvere, decreet maatschappelijk opbouwwerk, 100%

ruben.vandevyvere@samenlevingsopbouw.be

Karen De Clercq, decreet maatschappelijk opbouwwerk, 50%

karen.declercq@samenlevingsopbouw.be

Ronnie Tack, decreet maatschappelijk opbouwwerk, 30%

ronnie.tack@samenlevingsopbouw.be

Andere medewerkers (geen personeelsmiddelen Samenlevingsopbouw Brussel vzw)

Ronnie Tack, projectmedewerker van Meeting, 50%

Anika Depraetere, projectmedewerker samenwerkingsverband CAW's, Meeting,

Samenlevingsopbouw Brussel en Regionaal Integratiecentrum Foyer, 100%

1. Projectevaluatie

De opbouwwerker is van start gegaan met dit project op 1 januari 2009. Vorig jaar werd een **projectvoorbereiding** doorlopen waarbij de opbouwwerker in kwestie door deelname aan de werking van Meeting (als onthaal- en steunpunt voor mensen zonder wettig verblijf) meer en beter vertrouwd geraakte met de situatie en de verschillende problemen waarmee mensen zonder wettig verblijf mee geconfronteerd worden. Zo werden arbeidsbemiddelingsdiensten gecontacteerd om mensen met een preciaire verblijfsvergunning te ondersteunen bij hun zoektocht naar **werk**. Als zij werk vinden kunnen zij hun preciaire verblijfsvergunning omzetten in een tijdelijke en na verloop van tijd in een verblijfsvergunning van onbeperkte duur. Verschillende diensten werden bereid gevonden om deze mensen te ondersteunen. Tijdens tijdelijke permanenties werd nagegaan welke knelpunten zij hebben bij het verlengen van hun tijdelijke verblijfsvergunning, het aanvragen van een arbeidskaart en verblijfsvergunning en naar een oplossing gezocht. Op een vorming ism een juriste van vzw Sireas werd hen uitgelegd welke stappen zij best zetten. Daarnaast werd een informatieblad gemaakt voor werkgevers om uit te leggen dat zij vlot in dienst genomen kunnen worden.

Daarnaast is er de grote problematiek van de **opvang** en **huisvesting** van mensen zonder wettig verblijf. Verschillende families zonder wettig verblijf die recht hebben op opvang maar dit in de praktijk geweigerd zien, werden sociaal en juridisch ondersteund bij afdwingen hiervan. Het vonnis van de arbeidsrechtbank werd gepubliceerd op de website van het Vlaams Minderhedencentrum zodat ook andere sociale diensten, advocaten en families zonder wettig verblijf deze juridische weg kunnen bewandelen. Meeting ism Samenlevingsopbouw Brussel nam het initiatief om deze schending van het Kinderrechtenverdrag samen met andere organisaties publiekelijk aan te klagen.

Bij het memorandum van de Brusselse Bond Recht op Wonen naar aanleiding van de gewestverkiezingen in juni 2009 werd het recht op wonen ook voor mensen zonder wettig verblijf opgenomen. De BBRoW werd inhoudelijk ondersteund bij het innemen van een publiek standpunt over de aanslepende opvangcrisis waardoor op heel wat thuislozenvoorzieningen beroep wordt gedaan door kandidaat-vluchtelingen, families en alleenstaanden zonder wettig verblijf.

Een andere belangrijke evolutie van het afgelopen jaar 2009 waarmee de opbouwwerker te maken kreeg is de (te lang uitblijvende) **regularisatie**. Tijdens de projectvoorbereiding werd door de opbouwwerker en Meeting ook ondersteuning geboden aan verschillende acties om regularisatie te bekomen. Een groep mensen zonder wettig verblijf werd inhoudelijk ondersteund bij hun initiatieven om een regularisatie te vragen en collectief een verblijfsvergunning te bekomen en zo beter toegang te hebben tot de grondrechten. Tijdens de eigenlijke regularisatieperiode (15 september - 15 december 2009) bood Meeting volop individuele ondersteuning om rechtsgeldige dossiers samen te stellen. Ook de opbouwwerker heeft hier een specifieke taak opgenomen met name het ondersteunen van mensen zonder wettig verblijf die geregulariseerd kunnen worden via **werk**. Zowel de mensen zonder wettig verblijf als de diensten werden ingelicht over de voorziene procedure. Mensen met een tijdelijk of voorwaardelijk verblijf werden ingelicht dat zij ook gebruik kunnen maken van de nieuwe regularisatiecriteria. Heel wat mensen zonder wettig verblijf komen in aanmerking voor regularisatie maar hebben geen **verblijfsadres** om een aanvraag in te dienen. Om dit euvel te verhelpen werd een tijdelijk opvangproject opgestart zodat enkele mensen een aanvraag konden indienen. Ook werden verblijfsadressen bij particulieren gezocht. Nu de regularisatiecampagne achter de rug is, blijft de vraag hoeveel mensen zonder wettig verblijf niet in aanmerking zullen zijn gekomen en wat het verder leven in de illegaliteit voor deze groep zal betekenen. Samenlevingsopbouw Brussel wil samen met Meeting zich verder inzetten voor een betere en meer menswaardige levenssituatie van deze mensen zonder wettig verblijf en dit volgens volgende opbouwwerkprincipes : informatie-&vormings-, actie- en beleidswerk.

Last but not least werd een **visietekst** over **hulpverlening aan mensen zonder wettig verblijf** ism de Foyer uitgewerkt waarin de rol van de opbouwwerker nader omschreven wordt. Deze tekst dient

samen met de ervaringen van het voorbije jaar mee als basis om de doelstellingen voor de komende jaren in het kader van de actualisering van het meerjarenplan 2011 – 2015 nader te omschrijven. Deze visietekst is er gekomen naar aanleiding van de samenwerking tussen CAW Mozaïek, CAW Archipel, Meeting, Samenlevingsopbouw Brussel en Foyer. Via experimentele middelen van Minister Vandeurzen, bevoegd voor Welzijn, konden de twee CAW's in 2010 drie extra krachten aanwerven om hun onthaal te versterken en verder te ontwikkelen. Een van deze drie krachten zal de netwerkontwikkeling en samenwerking tussen de verschillende organisaties ivm hulpverlening en ondersteuning van mensen zonder wettig verblijf bevorderen. In het geactualiseerde meerjarenplan willen we deze samenwerking duurzaam en structureel laten erkennen (met de nodige financiële middelen).

2. Werkdoelen

Benoem de werkdoelen en de bijhorende indicatoren van het ganse project en dit zowel op agogisch als op politiek vlak en indien mogelijk uitgesplitst volgens maatschappelijke/beleidsparticipatie (agogisch) en sociaal/participatief gecorrigeerd beleid (politiek). Gebruik een doorlopende en oplopende nummering van 1 tot ... (m.a.w. start niet telkens opnieuw met een nieuw nummer !) – deze nummering kan dan later worden overgenomen in het registratiesysteem (matchbox).

Welk werkdoel wil je op het einde van het project bereiken t.a.v. de agogische kernopdracht ?

(= Wat wil je bereiken op vlak van sterker maken van de doelgroep? Hoe ver zou je de doelgroep willen brengen – op vlak van maatschappelijke participatie en op vlak van beleidsparticipatie?)

Werkdoelen maatschappelijke participatie :

1. Via vormingen op maat en groepsondersteuning geven mensen zonder wettig verblijf aan over meer inzichten te beschikken omtrent de toegang tot hun grondrechten en mogelijke zinvolle toekomstperspectieven om vervolgens met deze opgedane kennis en vaardigheden zichzelf vooruit te helpen (zie werkdoel 2 en 3).
2. Vanuit deze inzichten en vaardigheden kunnen mensen zonder wettig verblijf hun huidige situatie kaderen, reflecteren over eigen toekomstperspectieven en een bewuste keuze maken tussen de verschillende mogelijke toekomstperspectieven.

Werkdoelen beleidsparticipatie :

3. Mensen zonder wettig verblijf beschikken over vaardigheden om mee drempels te formuleren die de toegang tot hun grondrechten en hun toekomstperspectieven bemoeilijken en zijn in staat om prioritaire veranderingsvoorstellen te formuleren voor deze drempels.
4. Mensen zonder wettig verblijf zoeken voor een of meerdere drempels die de toegang tot hun grondrechten en hun toekomstperspectieven bemoeilijken actief mee naar oplossingen, een geschikte actiestrategie en werken in de mate van het mogelijke ook mee aan de uitvoering van acties.

Welke indicatoren leveren een aanwijzing voor doelbereik t.a.v. de agogische kernopdracht ?

(=indicatoren op het vlak van maatschappelijke participatie en beleidsparticipatie, zowel *resultaat*indicatoren = meetbare resultaten als *effect*indicatoren = wat opvalt – wat gezien, gehoord en gelezen wordt, wat aangeduid kan worden in veranderingsprocessen, wat we merken dat gebruikt en toegepast wordt)

Indicatoren maatschappelijke participatie :

1. Meer kennis van hun grondrechten en hun mogelijke toekomstperspectieven om grondrechten te kunnen uitoefenen en zelfredzaamheid bij mensen zonder wettig verblijf.

Te meten via evaluatie tijdens vormingen op maat en groepsondersteuning + via veel informele contacten tussendoor en nadien.

2. Minstens tien mensen zonder wettig verblijf die in staat zijn om na te denken over hun mogelijke toekomstperspectieven.

Indicatoren beleidsparticipatie :

3. Minstens vijf mensen zonder wettig verblijf zijn in staat om veranderingso oplossingen te formuleren voor de drempels.

4. Minstens vijf mensen zonder wettig verblijf zoeken voor een of meerdere drempels mee naar een oplossing, een geschikte actiestrategie en werken indien mogelijk mee aan de uitvoering van acties.

Welk werkdoel wil je op het einde van het project bereiken m.b.t. de politieke kernopdracht ?

(= Waar zou de correctie op het bestaande beleid kunnen zitten? Wat zou er inhoudelijk moeten veranderen – sociaal gecorrigeerd beleid ? Welke verandering (of mentaliteitswijziging) in structuren en beleidsvoering zou je willen realiseren – participatief gecorrigeerd beleid ? Welke structurele oplossing wil je bekomen en op welk niveau?)

Werkdoelen sociaal gecorrigeerd beleid :

5. Bij overheden, instellingen, diensten en organisaties komen er openingen om de drempels met betrekking tot de toegang tot grondrechten van mensen zonder wettig verblijf te erkennen en aan te pakken.

6. Overheden, instellingen, diensten en organisaties nemen daadwerkelijk maatregelen om de drempels voor toegang tot grondrechten voor mensen zonder wettig verblijf weg te werken, te verminderen of mee te werken aan een voorlopig alternatief in afwachting van het verdwijnen van de drempel.

Welke indicatoren leveren een aanwijzing voor doelbereik t.a.v. de politieke kernopdracht ?

(= indicatoren op het vlak van een sociaal gecorrigeerd beleid en een participatief gecorrigeerd beleid zowel *resultaat*indicatoren = meetbare resultaten als *effect*indicatoren = wat opvalt – wat gezien, gehoord en gelezen wordt, wat aangeduid kan worden in veranderingsprocessen, wat we merken dat gebruikt en toegepast wordt)

Indicatoren sociaal gecorrigeerd beleid :

5. De erkenning door en de wil bij overheden, instellingen, diensten en organisaties om minstens 2 drempels of knelpunten aan te pakken

6. Maatregelen van overheden, instellingen, diensten en organisaties om minstens 2 drempels of knelpunten weg te werken, te verminderen of mee te werken aan een voorlopig alternatief in afwachting van het verdwijnen van de drempel of het knelpunt.

3. Fasering voor het komende werkjaar

Vul in hoe het komende werkjaar gewerkt zal worden aan de geformuleerde werkdoelen en indicatoren. Benoem de grote sleutelactiviteiten die hiervoor opgezet en ontwikkeld zullen worden, vermeld ook tot welk werkdoel en indicator deze sleutelactiviteit bijdraagt en zet er een timing op. Indien gewenst – formuleer ook tussendoelen of aandachtspunten specifiek voor dit werkjaar. Geef tenslotte aan hoe je deze activiteit zal evalueren : wanneer ben je m.a.w. tevreden over deze activiteit

Zoals reeds aangehaald, situeert deze strategische actie zich in een ruimere samenwerking. Vooreerst binnen Meeting – het onthaal-en steunpunt voor mensen zonder wettig verblijf waarbinnen het opbouwwerk is ingebed. Meeting profileert zich als een laagdrempelige werking die een actieve bijdrage levert aan het uitoefenen van de grondrechten en toekomstperspectieven van mensen zonder wettig verblijf. Naast een eigen onthaalwerking, waar er binnen het samenwerkingsverband met de 2 Brusselse CAW's en het Regionaal Integratiecentrum Foyer gezocht wordt naar een ideaal hulpverleningstraject en aangepaste methodiek rond toekomstoriëntering, neemt Meeting i.s.m. Samenlevingsopbouw Brussel ook actieswerk met mensen zonder wettig verblijf en concrete beleidsdossiers ter harte (zie hieronder). Meeting beschikt hiervoor over een halftijdse projectmedewerker (Ronnie Tack ---is ook 30% vanuit Samenlevingsopbouw Brussel actief – zie hieronder). Daarnaast is er het ruimere samenwerkingsverband met de 2 Brusselse CAW's Mozaïek en Archipel en het Regionaal Integratiecentrum Foyer. De link met Samenlevingsopbouw Brussel zit hier voornamelijk in het structurele werk (probleemanalyse en oplossingsproces ontwikkelen rond structurele drempels in de toegang tot en uitoefening van grondrechten). Daarnaast zal door de toepassing ervan in het info-en vormingswerk ook de methodiek rond zinvolle toekomstoriëntering mee ontwikkeld en geïmplementeerd worden.

De sleutelactiviteiten die hieronder zijn geformuleerd worden op het terrein dan ook vaak samen gerealiseerd. Daarom is getracht om telkens naast de specifieke tijdsinzet vanuit Samenlevingsopbouw Brussel ook telkens de tijdsinvestering van de samenwerkende partners te benoemen.

Sleutelactiviteit 1 : oriëntatiecursus grondrechten en toekomstperspectieven

Inzet vanuit Samenlevingsopbouw Brussel : Ronnie (30% opbouwwerktijd) en Ruben (10%)

Inzet vanuit het samenwerkingsverband : Anika

De oriëntatiecursus grondrechten en toekomstperspectieven is erop gericht om ten eerste mensen zonder wettig verblijf gedurende verschillende sessies hun basisgrondrechten te leren kennen en om ten tweede van daaruit mogelijkheden voor de toekomst aan te reiken. De inzet vanuit het opbouwwerk focust zich vooral op de inhoud van de cursus en het mee voorbereiden om het "empowerend" groepsproces vorm te geven gericht op zelfredzaamheid van deelnemers. De taak van de projectmedewerkster vanuit het samenwerkingsverband met de CAW's en Regionaal Integratiecentrum Foyer bestaat eruit om binnen deze oriëntatiecursus een methodiek te ontwikkelen om met mensen zonder wettig verblijf het gesprek aan te gaan rond hun toekomstperspectieven (methodiekontwikkeling rond toekomstoriëntering).

Werkdoel : 1,2

Indicator : 1,2

Timing : Er zijn jaarlijks drie tot vier oriëntatiecursussen gepland. Een cursus bestaat uit verschillende sessies.

Tussendoel/aandachtspunt :

- De groepssamenstelling vorm geven (vanuit de vormingen op maat en de samenwerking met de 2 Brusselse CAW's en het Regionaal Integratiecentrum Foyer)
- De "interactiviteit" tussen de deelnemers van en aan de cursus bevorderen
- Het "empoweren" van de deelnemers

Evaluatie : evaluatie met de deelnemers op hun inzichten en vaardigheden om zelfredzamer te worden

**Sleutelactiviteit 2 : vorming op maat voor mensen zonder wettig verblijf bij derdenorganisaties
Inzet vanuit Samenlevingsopbouw Brussel : Ruben (20%)**

Inzet vanuit het samenwerkingsverband : Anika

Bepaalde deelaspecten van de oriëntatiecursus kunnen op maat ook worden aangeboden aan mensen zonder wettig verblijf die het publiek vormen van zogenaamde "derdenorganisaties" (de 2 Brusselse CAW's, verenigingen waar armen het woord nemen, straathoekwerk, zelforganisaties ...) . Bedoeling is om binnen deze "derdenorganisaties" een vorming op maat te kunnen aanbieden aan hun doelpubliek (mensen zonder wettig verblijf) waarbij de nadruk ligt op het zelfredzamer maken van deze doelgroep (in staat stellen om zelf of in groep hun grondrechten af te dwingen en beter hun toekomstpad te kunnen uitstippelen). De methodieontwikkeling rond toekomstoriëntering die de projectmedewerkster vanuit het samenwerkingsverband met de CAW's en het Regionaal Integratiecentrum Foyer aan het ontwikkelen is, kan in deze vormingen op maat ook "uitgetest" worden. Tenslotte kunnen ook hier knelpunten m.b.t. grondrechten en toekomstperspectieven van mensen zonder wettig verblijf gecapteerd worden waarmee bij het actie- en beleidswerk verder gewerkt wordt.

Werkdoel : 1,2

Indicator : 1,2

Timing : minstens drie uitgewerkte vormingen op maat op jaarbasis

Tussendoel/aandachtspunt :

- nagaan welke vragen er leven bij "derdenorganisaties"
- vormingen op maat ontwikkelen en "uittesten" (2010 is een soort testjaar)
- bij vormingen op maat vooral aandacht besteden aan het zelfredzamer maken van de doelgroep

Evaluatie : evaluatie met de deelnemers en de "derdenorganisaties" op de inzichten en vaardigheden om zelfredzamer te worden

Sleutelactiviteit 3 : actiewerk met mensen zonder wettig verblijf

Inzet vanuit Samenlevingsopbouw Brussel : Ruben (40%)

Inzet vanuit Meeting : Ronnie

Inzet vanuit het samenwerkingsverband : Anika

Minstens rond één drempel die de toegang tot grondrechten bemoeilijkt, wordt een "oplossingsproces" (knelpunt formuleren – actiestrategie ontwikkelen – actie uitvoeren) samen met de mensen zonder wettig verblijf opgezet. Bedoeling is om met minimaal 5 mensen zonder wettig verblijf een dergelijk "oplossingsproces" op te zetten.

Werkdoel : 3,4

Indicator 3,4

Timing : doorlopend

Tussendoel/aandachtspunt :

- mensen zonder wettig verblijf die bereid zijn tot actiewerk over te gaan worden in eerste instantie gerecruteerd via de oriëntatiecursus, vormingen op maat bij derdenorganisaties, het onthaal binnen Meeting en het samenwerkingsverband met de 2 Brusselse CAW's en het Regionaal Integratiecentrum Foyer
- minimaal rond één drempel wordt een "oplossingsproces" met de inbreng van mensen zonder wettig verblijf zelf ontwikkeld

Evaluatie : continue evaluatie met deelnemers zelf tijdens verloop "oplossingsproces"

Sleutelactiviteit 4: beleidswerk

Inzet vanuit Samenlevingsopbouw Brussel : Karen (50%) en Ruben (30%)

Inzet vanuit Meeting : Ronnie

Inzet vanuit het samenwerkingsverband : Anika

Drempels met betrekking tot de toegang tot grondrechten worden via een oplossingsgericht proces aangepakt (zie sleutelactiviteit 4). Dit om te komen tot erkenning van deze drempels of knelpunten bij het bevoegde beleid, instellingen, organisaties en diensten en mogelijks tot concrete maatregelen om deze drempels weg te werken, te verminderen of mee te werken aan een voorlopig alternatief in afwachting van het verdwijnen van de drempel of knelpunt.

In eerste instantie (april – juni) zal verder beleidswerk gebeuren rond 2 concrete knelpunten (drempels die de toegang tot grondrechten en mogelijke toekomstperspectieven bemoeilijken) die in de loop van 2009 reeds naar boven zijn gekomen : **vormings- en opleidingsmogelijkheden** voor mensen zonder wettig verblijf en **recht op opvang voor families** zonder wettig verblijfsstatuut (bekendmaken van juridische procedures). Op het overleg met de vrijwilligers im Meeting en vanuit contacten met mensen zonder wettig verblijf wordt het hebben van een **verblijfsadres** en hiermee samenhangend de woonstcontrole door de gemeenten opdat de regularisatie-aanvraag gestuurd wordt naar de Dienst Vreemdelingenzaken als belangrijkste knelpunt naar voor geschoven. Problemen worden verder opgevolgd en desgevallend gesignaleerd naar andere organisaties. De documentatie om na een hongerstaking een **arbeids - en verblijfskaart** te bekomen en te behouden wordt afgewerkt en ter beschikking gesteld van de doelgroep. Een attest met informatie voor de werkgevers wordt opgesteld.

Werkdoel : 5,6

Indicator : 5,6

Timing : doorlopend

Tussendoel/aandachtspunt :

- Prioritaire aandacht gaat naar drempels naar voren geschoven vanuit het actiewerk en vanuit het samenwerkingsverband met de 2 Brusselse CAW's en het Regionaal Integratiecentrum Foyer. In afwachting van concrete knelpunten wordt reeds rond 2 dossiers verdergewerkt (zie hierboven).
- Voor minstens 2 drempels wordt beleidswerk opgestart.
- De resultaten van dit beleidswerk worden ter beschikking gesteld aan de mensen zonder wettig verblijf en organisaties die hun belangen behartigen (implementeren van behaalde resultaten en aansporen tot verder doorwerken hierop). Dit zal in eerste instantie gebeuren rond de 3 dossiers waarrond reeds wat "beleidswerk" is verricht : vormings- en opleidingsmogelijkheden, recht op opvang voor illegale families en verschillende stappen voor ex-hongerstakers om een arbeids – en verblijfskaart te bekomen.

Evaluatie : opvolging van beleidswerk gebeurt in de stuurgroep en binnen het samenwerkingsverband met de 2 Brusselse CAW's en met het Regionaal Integratiecentrum Foyer en

4. Globale fasering van het project

Een korte weergave van het globale project : wat is er nu reeds bereikt en wat staat er nog te gebeuren : projectbeëindiging of verzelfstandiging. Doe dit aan de hand van scharniermomenten/sleutelactiviteiten en zet deze in een toekomstperspectief.

De ultieme inzet is de maximale toegang tot grondrechten en toekomstperspectieven voor zoveel mogelijk mensen zonder wettig verblijf. Samenlevingsopbouw Brussel kan hier als kleine organisatie maar een bescheiden rol opnemen. Daarom is van meet af aan gezocht naar samenwerking met andere partners. De bevoorrechte partner is Meeting – als laagdrempelig onthaal-en steunpunt voor mensen zonder wettig verblijf – waarbinnen de opbouwwerkactiviteiten rond mensen zonder wettig verblijf zijn ingebed. Naar afstemming binnen het hulpverleningsaanbod en toekomstoriëntering van mensen zonder wettig verblijf is er in 2010 een piloot-samenwerking opgestart tussen Samenlevingsopbouw Brussel, Meeting, de 2 Brusselse CAW's Archipel en Mozaïek en het Regionaal Integratiecentrum Foyer. Deze samenwerking wil Samenlevingsopbouw Brussel in het meerjarenplan 2011-2015 erkend en gefinancierd krijgen als een duurzaam en structureel samenwerkingsverband tussen verschillende welzijnssectoren (uitgebreid naar de minderhedensector).

Wat Meeting tenslotte betreft, moet er ook blijvend bij de VGC worden aangedrongen om een continuering en mogelijke uitbreiding van dit laagdrempelig onthaal- en steunpunt voor mensen zonder wettig verblijf. Meeting vormt voor Samenlevingsopbouw Brussel een entingsplaats voor een meer structurele inzet rond uitsluitingsmechanismen betreffende de toegang tot en uitoefening van grondrechten voor mensen zonder wettig verblijf.

5. Project- en werkorganisatie

Geef aan welke plaats dit project heeft in het groter programmeel geheel. Duid ook aan wie er binnen het team aan dit project werkt en hoe de werkverdeling gebeurt. Vermeld tenslotte indien van toepassing de plaats van een “begeleidingsgroep” (stuur-of programmagroep of andere).

Kadert dit project binnen een grotere werking en programma ? Hoe wordt dit georganiseerd ?

Wie neemt binnen het eigenlijke project welke taak op zich (teamleden, vrijwilligers, ...)?

Het opbouwwerk met mensen zonder wettig verblijf zit ingebed binnen Meeting. Meeting is als deelwerking van Link=Brussel (erkend in het kader van het minderhedenbeleid van de VGC) door de VGC als onthaal- en steunpunt voor mensen zonder wettig verblijf erkend en gesubsidieerd.

Meeting heeft 1 projectmedewerker (50% werktijd) en heeft een eigen onthaal- en permanentiewerking (waar er binnen het samenwerkingsverband met de 2 Brusselse CAW's en het Regionaal Integratiecentrum Foyer gezocht wordt naar een ideaal hulpverleningstraject en aangepaste methodiek rond toekomsoriëntering), ontwikkelt de oriëntatiecursus en signaleert knelpunten en drempels bij bevoegde oplossingsactoren en bij de brede publieke opinie.

Daarnaast wordt ook de projectmedewerkster van het samenwerkingsverband met de 2 Brusselse CAW's en het Regionaal Integratiecentrum Foyer (100% werktijd) ingezet binnen Meeting. Haar specifieke opdracht is om netwerkontwikkeling en samenwerking omtrent een ideaal hulpverleningstraject tussen de verschillende organisaties te bevorderen en daarnaast ook specifiek methodiekontwikkeling op te zetten rond toekomstoriëntering van mensen zonder wettig verblijf.

De opdracht van het opbouwwerk dan binnen Meeting kan kort samengevat worden als vormings-, actie- en beleidswerk met mensen zonder wettig verblijf (zie uitgebreid beschreven hierboven).

De taakomschrijving van deze 5 medewerkers is duidelijk (zie hierboven). Op een tweewekelijks teamoverleg is er praktijkuitwisseling en worden er indien nodig gezamenlijke taken afgesproken of nieuwe taken gedelegeerd naar de juiste medewerker in kwestie. Op vraag neemt de stafmedewerkster van Samenlevingsopbouw Brussel die het meerjarenprogramma grondrechten opvolgt, deel aan de teamvergadering.

Indien van toepassing, welke doelen wil je bereiken op het vlak van werkorganisatie binnen het team ?

Goede taakverdeling tussen opbouwwerkers – projectmedewerker Meeting en projectmedewerker samenwerkingsverband CAW's

Is er een "begeleidingsgroep" rond dit project actief ? Zo ja – wie maakt daar deel van uit en hoe wordt dit georganiseerd ?

Er zijn twee aparte stuurgroepen opgericht :

- een stuurgroep Meeting die op zeswekelijkse basis samenkomt en waarbinnen feedback wordt gegeven en suggesties worden gedaan tav de "geïntegreerde" werking van Meeting, Samenlevingsopbouw Brussel en het samenwerkingsverband met de 2 Brusselse CAW's en het Regionaal Integratiecentrum Foyer

Maken deel uit van deze stuurgroep : de professionele medewerkers Ruben Vandevyvere en Karen De Clercq – Samenlevingsopbouw Brussel, Ronnie Tack – Meeting en Anika Depraetere – samenwerkingsverband, Katleen Vanlerberghe (stafmedewerkster van Samenlevingsopbouw Brussel), Dirk Van Daele (stafmedewerker juridische dienst Foyer), Liesbet Polspoel (Brusselse Welzijnsraad en veel ervaring met mensen zonder wettig verblijf via straathoekwerk), Daniël Alliet (Begijnhofparochie, Link=Brussel) en Bart Vanderstraeten (dienstencentrum Anker en vereniging waar armen het woord nemen Pigment – Begijnhofwijk)

- een stuurgroep rond het samenwerkingsverband tussen Samenlevingsopbouw Brussel, Meeting, de 2 Brusselse CAW's Archipel en Mozaïek en het Regionaal Integratiecentrum Foyer die op tweemaandelijks basis samenkomt en waarbinnen de voortgang en continuering van het samenwerkingsverband wordt besproken.

Maken deel uit van deze stuurgroep : de professionele medewerkers binnen het samenwerkingsverband zelf : Ruben Vandevyvere en Karen De Clercq (Samenlevingsopbouw Brussel), Ronnie Tack (Meeting), Pamela Dobbelaere (CAW Mozaïek), Gretel Pardon en Jeannine Vanderwilt (CAW Archipel), Anika Depraetere ("netwerkster" samenwerkingsverband) en de aanstuurders van het samenwerkingsverband : Johan Martens (Samenlevingsopbouw Brussel), Daniël Alliet (Meeting), Koen Vandenabeele (CAW Mozaïek), Joris Robberechts (CAW Archipel) en Dirk Van Daele (Regionaal Integratiecentrum Foyer)

6. Samenwerkingsverbanden

Een samenwerkingsverband is een extern netwerk waarop beroep wordt gedaan ten behoeve van de concrete uitvoering van dit project. Benoem de samenwerkingspartners en geef aan op welk niveau ze zich situeren. Geef ook aan of ze in dit project daadwerkelijk als oplossingsactor (met beleidsbevoegdheid) fungeren of enkel als medestander zonder directe oplossings- of beleidsbevoegdheid. Formuleer tenslotte de taken die de verschillende partners op zich nemen in functie van de concrete realisatie van dit project.

Partners duurzaam en structureel samenwerkingsverband tussen Samenlevingsopbouw Brussel, Meeting, CAW Mozaïek, CAW Archipel en Regionaal Integratiecentrum Foyer

Werking	Personeel	Fin.Bron	Plaats Tewerk.	Taakinfilling
Regionaal Integratiecentrum Foyer				
<u>Sensibiliseren:</u> <ul style="list-style-type: none"> Vluchtelingenspel , vormingen , website. Ondersteuning bij: <ul style="list-style-type: none"> Individueel werk (helpdesk, nieuwsbrief & kennisforum) Structureel & experimenteel werk Signaleren van knelpunten en beleidsaanbevelingen mbt tot de algemene thematiek MZVV. <u>Algemene coördinatie van het samenwerkings-verband:</u> <ul style="list-style-type: none"> Visieontwikkeling & inhoudelijk advies Begeleiding experimentele projecten Coördinatie overleg <u>Behartiging doelgroep MZP binnen de algemene werking</u> van Foyer tav de rechtsbescherming van vreemdelingen via vormingen & telefoon-permanentie & lidmaatschap FAM.	1 VTE	VGC	Foyer	1. Sensibilisering: 20% 2. Ondersteuning: 25% 3. MZP – algemene werking: 20% 4. Coördinatie: 25% 5. Ontwikkeling van sociale kaart MZVV via VMC (10%)
Samenlevingsopbouw Brussel				
<u>Structureel werk:</u> <ul style="list-style-type: none"> Grondrechten realiseren en desgevallend afdwingen. Beperkingen mbt grondrechten wegwerken. Signaleren van knelpunten mbt de toegang tot grondrechten aan het beleid. Toegankelijkheid van diensten en instellingen bevorderen door de deskundigheid in opvang en oriëntering bij deze te verhogen. 	1 VTE	VG via hun convenant.	Meeting	6. 1. Structurele aanpak van knelpunten m.b.t. toegang tot grondrechten; Verspreiding van informatie over grondrechten en knelpunten (90%) 2. Verhogen van deskundigheid bij andere diensten (10%)
Meeting				
<u>Eerstelijnswerk:</u> <ul style="list-style-type: none"> Eigen eerstelijnswerk (ifv. structureel werk en behouden van voeling met doelgroep) <u>Contactname:</u> <ul style="list-style-type: none"> Via het onthaal binnen meeting. Doorverwijzingen vanuit de CAW's Oriëntatie naar zinvol toekomstperspectief: <ul style="list-style-type: none"> Oriëntatiecursus 'grondrechten zonder papieren' Algemeen: <ul style="list-style-type: none"> Samenlevingsproblemen beperken 	½ VTE	VGC	Meeting	3. 1. Ondersteuning van de vrijwilligerswerking en de sociaal-juridische permanenties (15 pers.) (25%); 2. Administratie en omkadering project (10%) 3. Beheer internetforum t.b.v. overlegplatform (5%); 4. Oriëntatiecursus 'Grondrechten zonder papieren' (10%);
Meeting				
<u>Eerstelijnswerk:</u> <ul style="list-style-type: none"> Exemplarische cases Moeilijk bemiddelbare cliënten <u>Contactname:</u> <ul style="list-style-type: none"> Actief via outreaching <u>Oriëntatie naar zinvol toekomstperspectief:</u> <ul style="list-style-type: none"> Op basis van empowerment, d.w.z. het creëren van voorwaarden om 	Vraag voor een bijkomende ½ VTE.	VGC	Meeting	5. 1. Oriëntering op toekomstperspectieven via individuele gesprekken, groepsgerichte vormingen; en het ontwikkelen van een methodiek "werken rond oriënteringsmogelijkheden" (30%) 2. Contactname via outreach (20%)

<p><i>zelfredzaam te zijn</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Vorming over grondrechten en verblijfsperspectieven via individuele gesprekken, groepsgerichte vormen,</i> • <i>Methodiek ontwikkelen.</i> 				
CAW Mozaïek				3.
<ul style="list-style-type: none"> • Het CAW realiseert een uitbreiding van het laagdrempelig ambulante en mobiele hulpaanbod. • Het CAW werkt samen met externe partners. • Het CAW integreert de uitbreiding. • Het CAW registreert de aanvragen naar hulp -en dienstverlening om zodoende een duidelijk zicht te hebben op de omvang en het profiel van de doelgroep. 	1 VTE	VG - max. één jaar.	Mozaïek	Zie operationele doelstellingen projectaanvraag . Goedgekeurd via besluit Secretaris-generaal Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin van 18 december 2009.
CAW Archipel				
<ul style="list-style-type: none"> • Het CAW realiseert een uitbreiding van het laagdrempelig ambulante en mobiele hulpaanbod. • Het CAW werkt samen met externe partners. • Het CAW integreert de uitbreiding. • Het CAW registreert de aanvragen naar hulp -en dienstverlening om zodoende een duidelijk zicht te hebben op de omvang en het profiel van de doelgroep. 	1 VTE	VG – max. één jaar.	Groot Eiland en Welkom	Zie operationele doelstellingen projectaanvraag . Goedgekeurd via besluit Secretaris-generaal Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin van 18 december 2009.
Samenwerkingsverband				
<ul style="list-style-type: none"> • Beide CAW's stellen elk een 1/2 VTE gedurende maximaal 1 jaar ter beschikking aan het gemeenschappelijk project. 	2 x ½ VTE	VG – max. één jaar.	Meeting .	<ol style="list-style-type: none"> 1. Behandeling van moeilijke bemiddelbare personen en dossiers (50%); 2. Netwerkontwikkeling tussen de verschillende organisaties over complexe dossiers (25%) 3. Implementatie van de ontwikkelde methodiek binnen de CAW-deelwerkingen(25%)

Partners Samenlevingsopbouw Brussel (opbouwwerkopdracht binnen Meeting)

Partner 1 : Foyer vzw

- o Lokaal – wijk
- o Gemeente – stad
- o Provinciaal
- o Regionaal

X Brussels / VGC

- o Brussels / Gewest

X Vlaams

- o Federaal

Oplossingssector : nee

Taken : - bijdrage in het kader van de oriëntatiecurus grondrechten zonder papieren (gastspreker)

- occasionele vormen
- ondersteuning en samenwerking bij de aanpak van knelpunten

Partner 2 : BON vzw (Brussel)

- o Lokaal – wijk
- o Gemeente – stad
- o Provinciaal
- o Regionaal

X Brussels / VGC

- o Brussels / Gewest

- o Vlaams
- o Federaal

Oplossingsactor : nee

Taken :

bijdrage in het kader van de oriëntatiecurus grondrechten zonder papieren
(gast spreker+pedagogische ondersteuning aanpak lessen)

Partner 2 : ORCA vzw

- o Lokaal – wijk
- o Gemeente – stad
- o Provinciaal
- o Regionaal
- o Brussels / VGC
- o Brussels / Gewest
- X Vlaams**
- o Federaal

Oplossingsactor : nee

Taken : bijdrage in het kader van de oriëntatiecurus grondrechten zonder papieren (gast spreker)

Partner 3 : Medimmigrant vzw

- o Lokaal – wijk
- o Gemeente – stad
- o Provinciaal
- o Regionaal
- X Brussels / VGC**
- X Brussels / Gewest**
- o Vlaams
- o Federaal

Oplossingsactor: nee

Taken : bijdrage in het kader van de oriëntatiecurus grondrechten zonder papieren (gast spreker)

In functie van de verdere ontwikkeling van deze strategische actie kunnen hier eventueel in de loopt van de uitvoering nog nieuwe partners aan worden toegevoegd.

7. Deelname extern overleg - tweedelijnswerk

Geef aan aan welk extern overleg je deelneemt in functie van dit project – tweedelijnswerk.

- Overlegplatform nederlandstalige of tweetalige eerstelijnsorganisaties werkzaam met mensen zonder wettig verblijf in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
- Werkgroep Opvang Minderjarigen zonder wettig verblijf van het Platform Kinderen op de vlucht

Programma Toegang tot Grondrechten Beeldvorming Armoedekluwen

Programmatie 2009–2010

Strategische Actie 1.2

“Beeldvorming Armoedekluwen”

0. Identificatiegegevens

Meerjarenplan Samenlevingsopbouw Brussel

Strategische doelstelling(en) : SD1

Operationele doelstelling(en) : OD1

Kwestie/probleem waarop het project inspeelt

In nauwe samenwerking met het Brussels Platform Armoede (Brusselse Welzijns- en gezondheidsRaad) wordt de beeldvorming over het armoedekluwen – de complexiteit van armoede waar maatschappelijk kwetsbare groepen mee te maken krijgen – bij de publieke opinie, intermediaire actoren, beleidsmakers en mensen in armoede zelf bijgesteld en dit meer genuanceerd beeld draagt bij tot de erkenning van belangrijke drempels die de toegang tot fundamentele grondrechten voor deze groepen verhinderen.

Doelgroep(en)

Publieke opinie

Eigen sector en belendende sectoren

Intermediaire actoren

Beleid

Mensen in armoede en sociale uitsluiting

Werkingschaal

- o Buurt
- o Wijk
- o Gemeente
- o Regio Brussel
- o Provincie
- X Brussels Hoofdstedelijk Gewest**
- X Vlaanderen**
- X België**
- X Europa**

Begindatum

1 januari 2009

Einddatum

31 december 2015

Initiatiefnemende organisatie(s)

Samenlevingsopbouw Brussel i.s.m. Brussels Platform Armoede (Brussels Welzijns- en gezondheidsRaad - BWR)

Programma meerjarenplan / opbouwwerkgebied

Programma Grondrechten – Toegang tot Grondrechten

Werkadres

Henegouwenkaai 29
1080 Brussel
02 203 34 24

Begeleiding

Tandem armoede en sociale uitsluiting :

Caro Bridts, opgeleide ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting, decreet maatschappelijk opbouwwerk, 100%

caro.bridts@samenlevingsopbouw.be

Martine Weemaels, coach/stafmedewerker armoede en sociale uitsluiting, decreet maatschappelijk opbouwwerk, 25%

martine.weemaels@samenlevingsopbouw.be

1. Projectevaluatie

Geef per werkdoel en indicator aan of deze doelstelling is bereikt, ten dele bereikt, nog moet starten of afgevoerd/gestopt is. Beschrijf daarna kort de evaluatie. Gebruik een doorlopend en oplopende nummering van 1 tot ... (m.a.w. start niet telkens opnieuw met een nieuw nummer!) – deze nummering komt dan overeen met de nummering in het registratiesysteem (matchbox).

Agogische kernopdracht

1. Vorming en sensibilisering rond armoede en sociale uitsluiting

Binnen het Brussels Platform Armoede (BPA) is het vormingspakket “Armoede in zicht” uitgewerkt door het Vlaams Netwerk en Welzijnszorg aangepast aan de Brusselse situatie. Met dit pakket worden op vraag maar ook via een eigen aanbod vormingssessies gegeven (eigen en belendende sectoren, intermediaire actoren en beleid) – vaak in een driedaags aanbod. De opgeleide ervaringsdeskundige verzorgt in tandem (ofwel met de eigen tandepartner of wel met een medewerker van het BPA of het Vlaams Netwerk Verenigingen waar Armen het Woord Nemen, met vzw Welzijnszorg/Welzijnsschakel, vzw De Link) mee dit vormingsaanbod en brengt er haar eigen levensverhaal in (als illustratie bij het theoretisch kader van Armoede in Zicht). Naast de opgeleide ervaringsdeskundige worden ook soms mensen in armoede en sociale uitsluiting zelf mee betrokken in de vormingssessies (getuigenissen) – de zogenaamde “armoedebestrijdingsambassadeurs”.

werkdoel : Via vorming (eigen en belendende sectoren, intermediaire actoren en beleid) de beeldvorming over het armoedekluwen bijstellen.

indicator : Evaluatie van vormingen (na iedere vorming gebeurt er een uitgebreide evaluatie waarin wordt gepeild naar het beeld voor- en nadien over armoede en sociale uitsluiting)

X Bereikt

- o Ten dele bereikt
- o Nog starten
- o Gestopt

Evaluatie :

Geplande vormingssessies:

- Riso-overleg (december 2008)
- 3 daags aanbod BPA (voorjaar 2009)
- Sector Samenlevingsopbouw (maart 2009)
- Andere op vraag

Regelmatige evaluatie van de afgelopen vormingen → aanpassing bestaand vormingspakket op basis van evaluatieformulieren ingevuld door deelnemers.

Criteria en prioritair kader werden bepaald om in te gaan op vormingen op vraag

Cfr. fasering voor komend werkjaar (territorium, prioritair doelpubliek, thema)

De combinatie van theorie betreffende het armoedekluwen en getuigenissen vanuit de levenservaring van armen is zeer verrijkend en treft de deelnemers diep. Vaak komt het tijdens de vormingen tot een ware dialoog, contacten worden gelegd, banden gesmeed. De effecten overstijgen de vorming. (bv. contacten met publiekswerkers van de KVS met oog op een theaterstuk, Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen doet beroep voor reflectie bespreking van film ‘Grensland, projectontwikkelaars hebben een werkgroep ‘armoede’ opgestart en zullen een training ontwikkelen voor werkgevers buiten de sociale sector) Door wisselende tandems in te zetten (ED + professionele) kan er ingegaan worden op verschillende thema’s. Sensibilisering tijdens de vorming kan zorgen voor een sneeuwbaaleffect in het eigen team van de deelnemers, dankzij kritische reflectie.

Politieke kernopdracht

2. Representatie en public relations als opgeleide ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting

Naast het mee-geven van vormingen wordt de opgeleide ervaringsdeskundige ook vaak gevraagd om binnen verschillende settings te komen getuigen maar ook om in het kader van initiatieven en projecten van organisaties en/of beleid de zogenaamde “armoede-toets” in te brengen (= er mee op toezien dat deze initiatieven en projecten mensen in armoede en sociale uitsluiting bereiken – aangepast zijn aan wat mensen in armoede en sociale uitsluiting als prioriteit naar voren schuiven – van toepassing zijn voor mensen in armoede en sociale uitsluiting). Naast de opgeleide ervaringsdeskundige wordt er ook getracht mensen in armoede en sociale uitsluiting zelf mee te betrekken – de zogenaamde “armoedebestrijdingsambassadeurs” (zie infra – project 1.3).

werkdoel : Via representatie en public-relations worden belangrijke drempels die de toegang tot fundamentele grondrechten voor mensen in armoede en sociale uitsluiting verhinderen, erkend.

indicator : Aangepaste initiatieven, projecten en beleidsmaatregelen

- o Bereikt

X Ten dele bereikt

- o Nog starten
- o Gestopt

Evaluatie :

- PR-rol op Internationale Dag Verzet tegen de Armoede
- Verschillende representatie-functies: - De Link
 - Werkgroepen Vlaams netwerk
- ED op stage bij Parlementariër en Parlementariër op stage
- jaarboek Vrancken
- diverse panel gesprekken

2. Werkdoelen

Welk werkdoel wil je op het einde van het project bereiken t.a.v. de agogische kernopdracht ?

(= Wat wil je bereiken op vlak van sterker maken van de doelgroep? Hoe ver zou je de doelgroep willen brengen – op vlak van maatschappelijke participatie en op vlak van beleidsparticipatie?)

Werkdoelen maatschappelijke participatie

1. Via vorming en sensibilisering rond de complexiteit van het armoedekluwen slaagt de opgeleide ervaringsdeskundige steeds in tandem met een anders opgeleide professionele medewerker erin om in dialoog met de publieke opinie, opbouwwerkers en andere intermediaire actoren en ook met mensen in armoede zelf de missing link en de beleving van armoede te duiden zodat de beeldvorming over armoede wordt bijgesteld.

Werkdoelen beleidsparticipatie

2. Via vorming en sensibilisering rond de complexiteit van het armoedekluwen slaagt de opgeleide ervaringsdeskundige steeds in tandem met een anders opgeleide professionele medewerker erin om ook in dialoog met beleidsactoren de missing link en de beleving van armoede te duiden zodat de beeldvorming over armoede wordt bijgesteld en dit effect heeft op het armoede(bestrijdings)beleid.

Welke indicatoren leveren een aanwijzing voor doelbereik t.a.v. de agogische kernopdracht ?

(=indicatoren op het vlak van maatschappelijke participatie en beleidsparticipatie, zowel *resultaats*indicatoren = meetbare resultaten als *effect*indicatoren = wat opvalt – wat gezien, gehoord en gelezen wordt, wat aangeduid kan worden in veranderingsprocessen, wat we merken dat gebruikt en toegepast wordt)

Indicatoren maatschappelijke participatie

1. een bijgestelde beeldvorming over armoede te meten via evaluaties van vormingen en sensibiliseringsacties

Indicatoren beleidsparticipatie

2. effecten van een bijgestelde beeldvorming over armoede te meten via (kleine) veranderingen in het armoede(bestrijdings)beleid

Welk werkdoel wil je op het einde van het project bereiken m.b.t. de politieke kernopdracht ?

(= Waar zou de correctie op het bestaande beleid kunnen zitten? Wat zou er inhoudelijk moeten veranderen – sociaal gecorrigeerd beleid ? Welke verandering (of mentaliteitswijziging) in structuren en beleidsvoering zou je willen realiseren – participatief gecorrigeerd beleid ? Welke structurele oplossing wil je bekomen en op welk niveau?)

Op het politieke vlak willen we toepassing van de armoede-toets bevorderen : dit is zowel een participatieve (bij de totstandkoming van het beleid mensen in armoede betrekken) als een sociale (bijstellen van beleid indien armoede-toets negatief is) correctie van het huidige beleid.

Werkdoelen participatief en sociaal gecorrigeerd beleid

3. Bepaalde beleidsmaatregelen worden getoetst op hun toepasbaarheid voor mensen in armoede en bijgesteld indien nodig doordat de opgeleide ervaringsdeskundige steeds in tandem met een anders opgeleide medewerker bij beleidsmakers de missing link en de beleving van armoede heeft kunnen duiden (focus op beleidsmaatregelen inzake geestelijke gezondheid – zie strategische actie 1.3)

Welke indicatoren leveren een aanwijzing voor doelbereik t.a.v. de politieke kernopdracht ?

(= indicatoren op het vlak van een sociaal gecorrigeerd beleid en een participatief gecorrigeerd beleid zowel *resultaat*indicatoren = meetbare resultaten als *effect*indicatoren = wat opvalt – wat gezien, gehoord en gelezen wordt, wat aangeduid kan worden in veranderingsprocessen, wat we merken dat gebruikt en toegepast wordt)

Indicatoren participatief en sociaal gecorrigeerd beleid

3. toepassing van de armoede-toets bij beleidsmaatregelen (focus op geestelijke gezondheid)

3. Fasering voor het komende werkjaar

Vul in hoe het komende werkjaar gewerkt zal worden aan de geformuleerde werkdoelen en indicatoren. Benoem de grote sleutelactiviteiten die hiervoor opgezet en ontwikkeld zullen worden, vermeld ook tot welk werkdoel en indicator deze sleutelactiviteit bijdraagt en zet er een timing op. Indien gewenst – formuleer ook tussendoelen of aandachtspunten specifiek voor dit werkjaar. Geef tenslotte aan hoe je deze activiteit zal evalueren : wanneer ben je m.a.w. tevreden over deze activiteit

Sleutelactiviteit 1 : Vormingen en getuigenissen rond de eigen armoedebeleving

In samenwerking met het Brussels Platform Armoede (BPA) treedt de opgeleide ervaringsdeskundige tijdens vormingen rond het armoedekluwen (gebaseerd op het vormingspakket “Armoede in zicht”) op als getuige. Zij brengt dus haar eigen doorleefde ervaring in als illustratie. Naast vormingen ism het BPA gaat zij zelf ook in Brussel en Vlaanderen op vraag getuigenis afleggen van haar eigen armoedebeleving.

Werkdoel : 1 en 2

Indicator : 1 en 2

Timing :

- geplande 2-daagse vorming BPA : voorjaar 2010
- vormings- en getuigenisvragen uit Brussel : naar timing bespreken met BPA
- vormings- en getuigenisvragen uit eigen sector : naar timing bespreken binnen Samenlevingsopbouw Brussel
- vormings- en getuigenisvragen uit Vlaanderen : systeem van doorverwijzing opzetten vanaf eind oktober 2010 : samenstellen van representatienetwerk ism andere Ervaringsdeskundigen/Ontmoeting via vzw De Link

Tussendoel/aandachtspunt :

- voorkeur geven aan vormings-en getuigenisvragen uit Brussel en eigen sector
- vormings-en getuigenisvragen uit Vlaanderen : netwerk met De Link uitbouwen

Evaluatie : iedere vormings- en getuigenissessie wordt geëvalueerd met de deelnemers – beeldvorming over mensen in armoede is bijgesteld

Sleutelactiviteit 2 : Bestaande vormingspakket verdiepen met thema geestelijke gezondheid

Werkdoel : 1 en 2

Indicator : 1 en 2

Timing : wordt opgenomen binnen werkgroep Geestelijke Gezondheid (zie strategische actie 1.3) – timing zal daar bepaald worden

Tussendoel/aandachtspunt : binnen het bestaande vormingspakket van Armoede in Zicht het aspect geestelijke gezondheid verder uitwerken

Evaluatie : vormingsmodule rond geestelijke gezondheid is bijgewerkt maar ook uitgetest (beeldvorming over mensen in armoede binnen geestelijke gezondheidszorg is bijgesteld)

Sleutelactiviteit 3 : Armoede-expertise in eigen organisatie en sector versterken

Werkdoel : nr 1

Indicator : nr 1

Timing :

- opbouwwerkers ondersteunen bij processen met doelgroep in Peterbos en Molenbeek en tijdens intervisie-momenten
- project Sterke Armen in Beweging (armoedebeleving in beeld brengen door mensen in armoede zelf) van Samenlevingsopbouw Gent : deelname aan stuurgroep (4 X jaar)
- ondersteuning aan uitwerking educatieve achtergrond film Grensland (film over mensen in armoede) van Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen
- ondersteuning aan Brussels Platform Armoede (inzet expertise als opgeleide ervaringsdeskundige)

Tussendoel/aandachtspunt : het armoede-inzicht in de eigen organisatie en sector versterken

Evaluatie : binnen de eigen organisatie en sector is armoede weer een issue

Sleutelactiviteit 4 : Medewerking aan Europees project Missing Link (De Link vzw)

De Link vzw heeft samen met 7 andere Europese partners een samenwerkingsproject opgezet rond de inzet van ervaringsdeskundigen met de bedoeling in het kader van het Europees Armoedejaar (2010) het concept van ervaringsdeskundigen binnen armoedebestrijding ook op Europees niveau te kunnen introduceren.

Werkdoel : nr 2 en 3

Indicator : nr 2 en 3

Timing :

- deelname aan maandelijkse denktank Armoede en Geestelijke Gezondheid (binnen De Link vzw)
- deelnemen aan enkele uitwisselingen – waar de focus op geestelijke gezondheid ligt : een tweetal uitwisselingen gedurende het werkjaar 2009-2010

Tussendoel/aandachtspunt : binnen gans dit Europees project sterk focussen op armoede en geestelijke gezondheid (zie strategische actie 1.3)

Evaluatie : input vanuit Europese partners rond het concept ervaringsdeskundige en geestelijke gezondheid

Sleutelactiviteit 5 : Representatie als opgeleide ervaringsdeskundige bij het beleid en deelname aan punctuele politieke acties

Werkdoel : nr 3

Indicator : nr 3

Timing :

- beleidsrepresentatie : ad hoc ingaan op beleidsvragen
- politieke acties : 17 oktober en komende acties

Tussendoel/aandachtspunt : ervaringsdeskundige speelt hier een maximale representatierol

Evaluatie : via verdere beleidscontacten effect van representatierol opsporen + daadwerkelijke beleidsdaden

4. Globale fasering van het project

Een korte weergave van het globale project : wat is er nu reeds bereikt en wat staat er nog te gebeuren : projectbeëindiging of verzelfstandiging. Doe dit aan de hand van scharniermomenten/sleutelactiviteiten en zet deze in een toekomstperspectief.

De beeldvorming rond de complexiteit van armoede bijstellen is één van de basisopdrachten van opgeleide ervaringsdeskundigen. De essentie van de inzet van een opgeleide ervaringsdeskundige is in de eerste plaats het geven van de missing link op de voorgrond stellen en het perspectief van armen binnenbrengen door bewustwording en dialoog. Die missing link gaat over een wederzijds niet kennen van elkaar, van elkaars leefwereld, elkaars gevoelens en verwachtingen, elkaars waarden en normen, elkaars denkpatronen en oplossingsstrategieën, elkaars evidenties, enzovoort. Wederzijds begrip kan maar ontstaan als je kan dialogeren en als je kan loskomen van ideeën waaraan je vastzit.

Dialogo is dus een basisvoorwaarde voor de methodiek. De samenwerking tussen een opgeleide ervaringsdeskundige en andere professionelen krijgt vaak gestalte via de tandemformule, omdat die formule zo nadrukkelijk het belang van de dialoog op de voorgrond plaatst.

De inzet van een opgeleide ervaringsdeskundige kan op die manier bijdragen tot een fundamentele armoedebestrijding met een geëigende invalshoek, waarbij de betrokkenen zelf in staat gesteld worden om het op te nemen voor zichzelf, voor andere mensen in armoede en voor een meer rechtvaardige samenleving.

Binnen Samenlevingsopbouw Brussel is ervoor gekozen deze ervaringsdeskundigheid niet enkel in te zetten in brede maatschappelijke verbanden en in beleidscontexten maar ook in de eigen organisatie en Samenlevingsopbouwsector deze expertise maximaal aan te wenden.

5. Project- en werkorganisatie

Geef aan welke plaats dit project heeft in het groter programmeel. Duid ook aan wie er binnen het team aan dit project werkt en hoe de werkverdeling gebeurt. Vermeld tenslotte indien van toepassing de plaats van een "begeleidingsgroep" (stuur-of programmagroep of andere).

Kadert dit project binnen een grotere werking en programma ? Hoe wordt dit georganiseerd ?

Dit project maakt deel uit van de uitvoering van het programma grondrechten – toegang tot grondrechten (meerjarenplan Samenlevingsopbouw Brussel 2009 – 2015). De opgeleide ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting en coach/stafmedewerker armoede en sociale uitsluiting werken in **tandem** wat betekent dat er wederzijdse beïnvloeding is tussen de coach (die de opgeleide ervaringsdeskundige zowel taakgericht als persoonsgericht ondersteunt) en de opgeleide ervaringsdeskundige (die de coach als klassiek opgeleide ook kan wijzen op de specifieke ervaringsaspecten van armoede en sociale uitsluiting). Dit tandem werkt zelfsturend wat betreft de dagelijkse invulling van de programmatielijnen. De programmatielijnen zelf worden wel aangestuurd vanuit Samenlevingsopbouw Brussel (Katleen Vanlerberghe) i.s.m. het Brussels Platform Armoede (BWR).

Wie neemt binnen het eigenlijke project welke taak op zich (teamleden, vrijwilligers, ...) ?

Caro Britts : werkdoel 1, 2 en 3 (40% van de 100% werktijd)

Is er een "begeleidingsgroep" rond dit project actief ? Zo ja – wie maakt daar deel van uit en hoe wordt dit georganiseerd ?

Er is geen aparte begeleidingsgroep voor deze strategische actie – wel is er een nauwe samenwerking met het Brussels Platform Armoede – het samenwerkingsverband tussen de Brusselse VWAWN. Het Brussels Platform Armoede is in 2005 binnen de Brusselse Welzijns- en gezondheidsRaad (BWR) opgericht als samenwerkingsverband tussen de 7 Brusselse Verenigingen waar Armen het Woord Nemen. De BWR zet hiervoor 1 medewerker in (middelen Vlaamse Gemeenschap – armoededecreet en Vlaamse Gemeenschapscommissie) + stafondersteuning Welzijn vanuit de BWR (Vlaamse Gemeenschapscommissie) – Samenlevingsopbouw Brussel zet hierbij de opgeleide ervaringsdeskundige samen met de coach/stafmedewerker armoede en sociale uitsluiting (middelen Vlaamse Gemeenschap – decreet maatschappelijk opbouwwerk). Het BPA is dus een samenwerkingsverband tussen de BWR en Samenlevingsopbouw Brussel (met inzet van medewerkers uit beide organisaties vanuit verschillende subsidiekanalen en subsidiegevers). De coördinator van Samenlevingsopbouw Brussel is voorzitter van het BPA.

6. Samenwerkingsverbanden

Een samenwerkingsverband is een extern netwerk waarop beroep wordt gedaan ten behoeve van de concrete uitvoering van dit project. Benoem de samenwerkingspartners en geef aan op welk niveau ze zich situeren. Geef ook aan of ze in dit project daadwerkelijk als oplossingsactor (met beleidsbevoegdheid) fungeren of enkel als medestander zonder directe oplossings- of beleidsbevoegdheid. Formuleer tenslotte de taken die de verschillende partners op zich nemen in functie van de concrete realisatie van dit project.

Partner 1 : Brussels Platform Armoede (BPA)

- Lokaal – wijk
- Gemeente – stad
- Provinciaal
- Regionaal
- Brussels / VGC**
- Brussels / Gewest
- Vlaams
- Federaal

Oplossingsactor : neen

Taken (wat betreft deze strategische actie – de taken van het BPA zijn ruimer) :

- Informeren, vormen en sensibiliseren van de maatschappij via ondermeer meerdaagse vormingen rond armoede (waarin dus de ervaringsdeskundige een getuigenisrol opneemt), losse getuigenissen van personen in armoede (samen met dus de ervaringsdeskundige) en het opzetten van acties (de grootste en meest invloedrijke actie is 17 oktober, internationale dag tegen armoede en sociale uitsluiting).
- Beleids- en adviesopvolging : de beleidsadviezen die overgemaakt werden aan de overheid en de beloftes die politici gedaan hebben, worden opgevolgd om de concrete verwezenlijking in kaart te brengen

Partner 2 : De Link vzw

- Lokaal – wijk
- Gemeente – stad
- Provinciaal
- Regionaal
- Brussels / VGC
- Brussels / Gewest
- Vlaams**
- Federaal**
- Europees**

Oplossingsactor : neen

Taken :

- Representatienetwerk van ervaringsdeskundigen samenstellen
- Via het project de Missing Link (Europees samenwerkingsverband) het concept van ervaringsdeskundigen verder uitdiepen en op Europees niveau ingang doen vinden

7. Deelname extern overleg - tweedelijnswerk

Geef aan aan welk extern overleg je deelneemt in functie van dit project – tweedelijnswerk.

Raad van Bestuur De Link vzw : Vzw De Link staat in voor de coördinatie van de opleiding en de tewerkstelling van 'ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting'. De Link wil mee een antwoord bieden voor de missing link die er is tussen mensen die in armoede geboren worden enerzijds en de aanpak voor armoede anderzijds. Ze wil dit doen door opgeleide ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting in te schakelen in alle sectoren die met armoede en armoedebestrijding te maken hebben.

Werkgroepen Vlaams Netwerk Verenigingen waar Armen het Woord Nemen : het Vlaams Netwerk zet geregeld werkgroepen op met de verenigingen waar armen het woord nemen. Indien gewenst en in afspraak met het BPA neemt de opgeleide ervaringsdeskundige (tijdelijk) deel aan bepaalde werkgroepen (bijvoorbeeld in het kader van 17 oktober).

Programma Toegang tot Grondrechten Drempels Geestelijke Gezondheid

Programmatie 2009–2010

Strategische Actie 1.3

“Drempels Geestelijke Gezondheid”

0. Identificatiegegevens

Meerjarenplan Samenlevingsopbouw Brussel

Strategische doelstelling(en) : SD1

Operationele doelstelling(en) : OD2

Kwestie/probleem waarop het project inspeelt

Rond het thema geestelijke gezondheid is er samen met enkele professionele medewerkers in deze sector en met enkele Brusselse Verenigingen waar Armen het Woord Nemen een werkgroep opgericht om samen de drempels binnen de geestelijke gezondheidszorg voor mensen in armoede in kaart te brengen en (politieke) actie te ondernemen.

Doelgroep(en)

Mensen in armoede en sociale uitsluiting
Professionele medewerkers geestelijke gezondheidszorg
Beleid

Werkingschaal

- o Buurt
- o Wijk
- o Gemeente
- o Regio Brussel
- o Provincie
- X Brussels Hoofdstedelijk Gewest**
- o Vlaanderen
- o België
- o Europa

Begindatum

1 januari 2009

Einddatum

31 december 2015

Initiatiefnemende organisatie(s)

Samenlevingsopbouw Brussel i.s.m. Brussels Platform Armoede (Brussels Welzijns-en gezondheidsRaad - BWR)

Programma meerjarenplan / opbouwwerkgebied

Programma Grondrechten – Toegang tot Grondrechten

Werkadres

Henegouwenkaai 29
1080 Brussel
02 203 34 24

Begeleiding

Tandem armoede en sociale uitsluiting :

Caro Bridts, opgeleide ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting, decreet maatschappelijk opbouwwerk, 100%

caro.bridts@samenvlevingsopbouw.be

Martine Weemaels, coach/stafmedewerker armoede en sociale uitsluiting, decreet maatschappelijk opbouwwerk, 25%

martine.weemaels@samenvlevingsopbouw.be

1. Projectevaluatie

Geef per werkdoel en indicator aan of deze doelstelling is bereikt, ten dele bereikt, nog moet starten of afgevoerd/gestopt is. Beschrijf daarna kort de evaluatie. Gebruik een doorlopend en oplopende nummering van 1 tot ... (m.a.w. start niet telkens opnieuw met een nieuw nummer!) – deze nummering komt dan overeen met de nummering in het registratiesysteem (matchbox).

Recht op Wonen : medewerking aan het project actiegroepen wonen binnen Samenlevingsopbouw Brussel

werkdoel : Het project actiegroepen recht op wonen binnen Samenlevingsopbouw Brussel (zie projectvoorbereiding 2.1) wordt opgezet en verder ontwikkeld met maximale participatiekansen voor mensen in armoede en sociale uitsluiting.

Evaluatie : Dit deelproject wordt geëvalueerd en verdergezet binnen de eigenlijke strategische actie 2.1 (drempels private huisvestingsmarkt : thuislozen)

Recht op Tewerkstelling : afronding van lopend project rond tewerkstelling binnen BPA : uitwisseling op Europees niveau (georganiseerd door het Vlaams Netwerk Verenigingen waar Armen het Woord Nemen) + ad-hoc ondersteuning aan nieuwe projecten rond tewerkstelling binnen de Brusselse Verenigingen waar Armen het Woord Nemen (project met lokale werkwinkels) + in functie hiervan ad-hoc deelname aan werkgroep werk/sociale economie Vlaams Netwerk

werkdoel : Het project tewerkstelling binnen BPA wordt afgerond en de ervaringen van mensen in armoede en sociale uitsluiting binnen dit project worden maximaal gevaloriseerd (Europese uitwisseling). De nieuwe projecten rond tewerkstelling binnen de Verenigingen waar Armen het Woord Nemen (rechtstreeks project met de lokale werkwinkels) zijn goed opgestart en deze ervaringen worden meegenomen in de werkgroep tewerkstelling/ sociale economie binnen het Vlaams Netwerk.

- o Bereikt
- o Ten dele bereikt
- o Nog starten

X Afgerond

Evaluatie : Dit deelproject werd zoals gepland afgerond – binnen het BPA wordt de link rond tewerkstelling met het Vlaams Netwerk verder opgenomen

Recht op Geestelijke Gezondheid : ondersteuning aan lokale activiteiten rond Geestelijke Gezondheid in De Schakel (Vereniging waar Armen het Woord Nemen in de Brabantwijk – Schaarbeek) ism de psychiatrische afdeling van het Sint-Jansziekenhuis met uitbreiding naar andere Brusselse Verenigingen waar Armen het Woord Nemen + deelname aan werkgroep rond Geestelijke Gezondheid binnen Vlaams Netwerk

werkdoel : Het lokale project rond geestelijke gezondheid binnen De Schakel en de psychiatrische afdeling van het Sint-Jansziekenhuis wordt opengetrokken naar bovenlokaal niveau (BPA en Vlaams Netwerk)

- o Bereikt

X Ten dele bereikt

- o Nog starten
- o Gestopt

Evaluatie :

Het thema Geestelijke Gezondheid werd binnen de Schakel op de agenda gehouden ondanks personeelwissels. In samenwerking met de VWAWN Pigment., werd het aanbod van laagdrempelige activiteiten versterkt en onderlinge contacten bij het doelpubliek bevorderd. Bedoeling is het thema Geestelijke Gezondheid op bovenlokaal niveau (VWAWN overstijgend) te versterken door het oprichten van een werkgroep. Contacten werden gelegd met professionelen uit de Psychiatrie en er werd actief deelgenomen aan activiteiten (Doel, Ex-Lieu,...) De ED en ABA legden verschillende

keren getuigenissen af betreffende hun levenservaring. Dit alles zorgde voor expertise-uitwisseling rond Geestelijke Gezondheid.

2. Werkdoelen

Welk werkdoel wil je op het einde van het project bereiken t.a.v. de agogische kernopdracht ?

(= Wat wil je bereiken op vlak van sterker maken van de doelgroep? Hoe ver zou je de doelgroep willen brengen – op vlak van maatschappelijke participatie en op vlak van beleidsparticipatie?)

Werkdoelen maatschappelijke participatie

1. Mensen in armoede met een ervaring binnen geestelijke gezondheid geven zelf aan hun eigen beleven een plaats te kunnen geven en te verwerken door in een gemengde werkgroep in dialoog te gaan met professionelen uit de geestelijke gezondheidszorg.

Werkdoelen beleidsparticipatie

2. Mensen in armoede met een ervaring binnen geestelijke gezondheid treden samen met professionelen uit de geestelijke gezondheidszorg in dialoog met het beleid met de bedoeling oplossingen te zoeken voor drempels binnen de geestelijke gezondheid voor mensen in armoede.

Welke indicatoren leveren een aanwijzing voor doelbereik t.a.v. de agogische kernopdracht ?

(=indicatoren op het vlak van maatschappelijke participatie en beleidsparticipatie, zowel *resultaats*indicatoren = meetbare resultaten als *effect*indicatoren = wat opvalt – wat gezien, gehoord en gelezen wordt, wat aangeduid kan worden in veranderingsprocessen, wat we merken dat gebruikt en toegepast wordt)

Indicatoren maatschappelijke participatie

1. een (verwerkte) ervaring binnen geestelijke gezondheid door in wederzijdse dialoog te gaan te meten via een zelfevaluatie van de gemengde werkgroep

Indicatoren beleidsparticipatie

2. een opgestarte dialoog met het beleid over drempels binnen de geestelijke gezondheid

Welk werkdoel wil je op het einde van het project bereiken m.b.t. de politieke kernopdracht ?

(= Waar zou de correctie op het bestaande beleid kunnen zitten? Wat zou er inhoudelijk moeten veranderen – sociaal gecorrigeerd beleid ? Welke verandering (of mentaliteitswijziging) in structuren en beleidsvoering zou je willen realiseren – participatief gecorrigeerd beleid ? Welke structurele oplossing wil je bekomen en op welk niveau?)

Werkdoelen sociaal gecorrigeerd beleid

3. De opgestarte dialoog vanuit de gemengde werkgroep van mensen in armoede en professionelen uit de geestelijke gezondheid met het beleid leidt tot de aanpak van 2 drempels binnen de geestelijke gezondheidszorg voor mensen in armoede en sociale uitsluiting.

Werkdoelen participatief gecorrigeerd beleid

4. Door de participatieve meerwaarde van ervaringsdeskundigen te onderstrepen staat de geestelijke gezondheidszorg open om ervaringsdeskundigen in te zetten.

Welke indicatoren leveren een aanwijzing voor doelbereik t.a.v. de politieke kernopdracht ?

(= indicatoren op het vlak van een sociaal gecorrigeerd beleid en een participatief gecorrigeerd beleid zowel *resultaats*indicatoren = meetbare resultaten als *effect*indicatoren = wat opvalt – wat gezien, gehoord en gelezen wordt, wat aangeduid kan worden in veranderingsprocessen, wat we merken dat gebruikt en toegepast wordt)

Indicatoren sociaal gecorrigeerd beleid

3. de beleidsaanpak van 2 drempels binnen de geestelijke gezondheid

Indicatoren participatief gecorrigeerd beleid

4. openingen binnen de geestelijke gezondheid om ervaringsdeskundigen in te zetten

3. Fasering voor het komende werkjaar

Vul in hoe het komende werkjaar gewerkt zal worden aan de geformuleerde werkdoelen en indicatoren. Benoem de grote sleutelactiviteiten die hiervoor opgezet en ontwikkeld zullen worden, vermeld ook tot welk werkdoel en indicator deze sleutelactiviteit bijdraagt en zet er een timing op. Indien gewenst – formuleer ook tussendoelen of aandachtspunten specifiek voor dit werkjaar. Geef tenslotte aan hoe je deze activiteit zal evalueren : wanneer ben je m.a.w. tevreden over deze activiteit

Sleutelactiviteit 1 : Laagdrempelige ontmoetingsactiviteiten rond geestelijke gezondheid

De Schakel (VWAWN Brabantwijk Schaarbeek) organiseert sinds enkele jaren laagdrempelige ontmoetingsavonden rond geestelijke gezondheid ism de psychiatrische afdeling van het Sint-Jansziekenhuis. Ook in andere Brusselse Verenigingen waar Armen het Woord Nemen, zoals Pigment, worden laagdrempelige activiteiten georganiseerd (zie strategische actie 1.4).

Werkdoel : 1

Indicator : 1

Timing : maandelijkse ontmoetingsactiviteiten (met ad hoc deelname door de opgeleide ervaringsdeskundige)

Tussendoel/aandachtspunt : het uitbreiden naar andere VWAWN

Evaluatie : zelfevaluatie van de deelnemers aan de ontmoetingsactiviteiten en bijsturen waar nodig

Sleutelactiviteit 2 : Werkgroep geestelijke gezondheid

Naast de laagdrempelige ontmoetingsactiviteiten zal de opgeleide ervaringsdeskundige in tandem met de coach een gemengde werkgroep met mensen in armoede en professionelen uit de geestelijke gezondheidszorg opstarten met de bedoeling ook beleidsbeïnvloedend te kunnen werken en een vormingspakket rond armoede en geestelijke gezondheid uit te werken (zie strategische actie 1.2)

Werkdoel : 2 en 3

Indicator : 2 en 3

Timing : wordt opgenomen binnen de werkgroep zelf – timing zal daar bepaald worden

Tussendoel/aandachtspunt : opstart gemengde werkgroep – veel aandacht besteden aan sterk groepsgevoel

Evaluatie : zelfevaluatie van werking door werkgroep zelf – bijsturing indien nodig

Sleutelactiviteit 3 : Medewerking aan Europees project Missing Link (De Link vzw)

De Link vzw heeft samen met 7 andere Europese partners een samenwerkingsproject opgezet rond de inzet van ervaringsdeskundigen met de bedoeling in het kader van het Europees Armoedejaar (2010) het concept van ervaringsdeskundigen binnen armoedebestrijding ook op Europees niveau te kunnen introduceren.

Werkdoel : nr 4

Indicator : nr 4

Timing :

- deelname aan maandelijkse denktank Armoede en Geestelijke Gezondheid (binnen De Link vzw)
- deelnemen aan enkele uitwisselingen – waar de focus op geestelijke gezondheid ligt : een tweetal uitwisselingen gedurende het werkjaar 2009-2010

Tussendoel/aandachtspunt : het concept ervaringsdeskundigen binnen de sector van de geestelijke gezondheid introduceren

Evaluatie : input vanuit Europese partners rond het concept ervaringsdeskundige en geestelijke gezondheid

4. Globale fasering van het project

Een korte weergave van het globale project : wat is er nu reeds bereikt en wat staat er nog te gebeuren : projectbeëindiging of verzelfstandiging. Doe dit aan de hand van scharniermomenten/sleutelactiviteiten en zet deze in een toekomstperspectief.

Gezien de nauwe verwevenheid van de armoedeproblematiek met de geestelijke gezondheid en de complexiteit is een bovenlokale aanpak noodzakelijk. Doorheen de voorbije jaren werd de expertise van de ED ingezet in vormingen en getuigenissen. Bruggen werden gelegd met professionelen uit de GGZ-sector en er werd met mensen uit de doelgroep deelgenomen aan verschillende activiteiten die bovenlokaal werden georganiseerd vanuit de sector. De opgeleide ervaringsdeskundige kan binnen het BPA de contactpersoon en initiatiefneemster rond dit thema blijven.

5. Project- en werkorganisatie

Geef aan welke plaats dit project heeft in het groter programma geheel. Duid ook aan wie er binnen het team aan dit project werkt en hoe de werkverdeling gebeurt. Vermeld tenslotte indien van toepassing de plaats van een “begeleidingsgroep” (stuur-of programmagroep of andere).

Kadert dit project binnen een grotere werking en programma ? Hoe wordt dit georganiseerd ?

Dit project maakt deel uit van de uitvoering van het programma grondrechten – toegang tot grondrechten (meerjarenplan Samenlevingsopbouw Brussel 2009 – 2015). De opgeleide ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting en coach/stafmedewerker armoede en sociale uitsluiting werken in **tandem** wat betekent dat er wederzijdse beïnvloeding is tussen de coach (die de opgeleide ervaringsdeskundige zowel taakgericht als persoonsgericht ondersteunt) en de opgeleide ervaringsdeskundige (die de coach als klassiek opgeleide ook kan wijzen op de specifieke ervaringsaspecten van armoede en sociale uitsluiting). Dit tandem werkt zelfsturend wat betreft de

dagelijkse invulling van de programmatielijnen. De programmatielijnen zelf worden wel aangestuurd vanuit Samenlevingsopbouw Brussel (Katleen Vanlerberghe) i.s.m. het Brussels Platform Armoede (BWR).

Wie neemt binnen het eigenlijke project welke taak op zich (teamleden, vrijwilligers, ...) ?

Caro Bridts : werkdoel 1, 2, 3 en 4 (40% van de 100% werktijd)

Martine Weemaels : werkdoel 2 en 3 (5% van de 25% werktijd)

Is er een “begeleidingsgroep” rond dit project actief ? Zo ja – wie maakt daar deel van uit en hoe wordt dit georganiseerd ?

Er is geen aparte begeleidingsgroep voor deze strategische actie – wel is er een nauwe samenwerking met het Brussels Platform Armoede – het samenwerkingsverband tussen de Brusselse VAWWN. Het Brussels Platform Armoede is in 2005 binnen de Brusselse Welzijns- en gezondheidsRaad (BWR) opgericht als samenwerkingsverband tussen de 7 Brusselse Verenigingen waar Armen het Woord Nemen. De BWR zet hiervoor 1 medewerker in (middelen Vlaamse Gemeenschap – armoededecreet en Vlaamse Gemeenschapscommissie) + stafondersteuning Welzijn vanuit de BWR (Vlaamse Gemeenschapscommissie) – Samenlevingsopbouw Brussel zet hierbij de opgeleide ervaringsdeskundige samen met de coach/stafmedewerker armoede en sociale uitsluiting (middelen Vlaamse Gemeenschap – decreet maatschappelijk opbouwwerk). Het BPA is dus een samenwerkingsverband tussen de BWR en Samenlevingsopbouw Brussel (met inzet van medewerkers uit beide organisaties vanuit verschillende subsidiekanalen en subsidiegevers). De coördinator van Samenlevingsopbouw Brussel is voorzitter van het BPA.

6. Samenwerkingsverbanden

Een samenwerkingsverband is een extern netwerk waarop beroep wordt gedaan ten behoeve van de concrete uitvoering van dit project. Benoem de samenwerkingspartners en geef aan op welk niveau ze zich situeren. Geef ook aan of ze in dit project daadwerkelijk als oplossingsactor (met beleidsbevoegdheid) fungeren of enkel als medestander zonder directe oplossings- of beleidsbevoegdheid. Formuleer tenslotte de taken die de verschillende partners op zich nemen in functie van de concrete realisatie van dit project.

Partner 1 : De Schakel – Wijkpartenariaat vzw

X Lokaal – wijk

- Gemeente – stad
- Provinciaal
- Regionaal
- Brussels / VGC
- Brussels / Gewest
- Vlaams
- Federaal

Oplossingsactor : neen

Taken : Als lokale VAWWN organisator van de maandelijkse ontmoetingsavonden rond geestelijke gezondheid

Partner 2 : Pigment vzw

X Lokaal – wijk

- Gemeente – stad
- Provinciaal
- Regionaal

- o Brussels / VGC
- o Brussels / Gewest
- o Vlaams
- o Federaal

Oplossingsactor : neen

Taken : Als lokale VWAWN, laagdrempelige instap voor doelgroep en organisator van activiteiten in overleg met de doelgroep (Parlement) en ook de locatie waar de gemengde werkgroep geestelijke gezondheid doorgaat

Partner 3 : Brussels Platform Armoede (BPA)

- o Lokaal – wijk
- o Gemeente – stad
- o Provinciaal
- o Regionaal
- X Brussels / VGC**
- o Brussels / Gewest
- o Vlaams
- o Federaal

Oplossingsactor : neen

Taken (wat betreft deze strategische actie – de taken van het BPA zijn ruimer) :

- ondersteuning van de Brusselse VWAWN : de professionele medewerkers van de Brusselse VWAWN kunnen ondersteund worden door het BPA
- overleg tussen de verschillende medewerkers van de Brusselse VWAWN

Partner 4 : Project Mentale Gezondheid van Samenlevingsopbouw Brussel (programma fysieke en sociale leefbaarheid – strategische actie 3.4) – Geraldine Bruyneel en Caroline Van Malderen

- X Lokaal – wijk**
- o Gemeente – stad
- o Provinciaal
- o Regionaal
- o Brussels / VGC
- o Brussels / Gewest
- o Vlaams
- o Federaal
- o Europees

Oplossingsactor: neen

Taken: Via het lokale opbouwwerk Gezondheidsportret (Brabantwijk in beweging) ondersteuning bieden bij de samenstelling van de werkgroep GGZ en bruggen leggen met andere beleidsactoren.

Partner 5 : De Link vzw

- o Lokaal – wijk
- o Gemeente – stad
- o Provinciaal
- o Regionaal
- o Brussels / VGC
- o Brussels / Gewest
- o Vlaams
- o Federaal
- X Europees**

Oplossingsactor : neen

Taken : Via het project de Missing Link (Europees samenwerkingsverband) het concept van ervaringsdeskundigen binnen geestelijke gezondheid verder uitdiepen

7. Deelname extern overleg - tweedelijnswerk

Geef aan aan welk extern overleg je deelneemt in functie van dit project – tweedelijnswerk.

Raad van Bestuur De Link vzw : Vzw De Link staat in voor de coördinatie van de opleiding en de tewerkstelling van 'ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting'. De Link wil mee een antwoord bieden voor de missing link die er is tussen mensen die in armoede geboren worden enerzijds en de aanpak voor armoede anderzijds. Ze wil dit doen door opgeleide ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting in te schakelen in alle sectoren die met armoede en armoedebestrijding te maken hebben.

Programma Toegang tot Grondrechten Promotie Tandem-model

Programmatie 2009–2010

Strategische Actie 1.4

“Promotie Tandem-model”

0. Identificatiegegevens

Meerjarenplan Samenlevingsopbouw Brussel

Strategische doelstelling(en) : SD1

Operationele doelstelling(en) : OD3

Kwestie/probleem waarop het project inspeelt

Opgeleide ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting zijn bruggenleggers bij uitstek tussen basis, middenveld en beleid. Zij zijn een instrument in de strijd tegen armoede. Dit instrument – de eigen invulling van het tandem-model – wil Samenlevingsopbouw Brussel de komende jaren gaan promoten.

Doelgroep(en)

Publieke opinie

Eigen sector en belendende sectoren

Intermediaire actoren

Beleid

Mensen in armoede en sociale uitsluiting

Werkingschaal

- Buurt
- Wijk
- Gemeente
- Regio Brussel
- Provincie
- Brussels Hoofdstedelijk Gewest**
- Vlaanderen**
- België**
- Europa**

Begindatum

1 januari 2009

Einddatum

31 december 2015

Initiatiefnemende organisatie(s)

Samenlevingsopbouw Brussel i.s.m. Brussels Platform Armoede (Brussels Welzijns-en gezondheidsRaad - BWR)

Programma meerjarenplan / opbouwwerkgebied

Programma Grondrechten – Toegang tot Grondrechten

Werkadres

Henegouwenkaai 29
1080 Brussel
02 203 34 24

Begeleiding

Tandem armoede en sociale uitsluiting :

Caro Bridts, opgeleide ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting, decreet maatschappelijk opbouwwerk, 100%

caro.bridts@samenvivingsopbouw.be

Martine Weemaels, coach/stafmedewerker armoede en sociale uitsluiting, decreet maatschappelijk opbouwwerk, 25%

martine.weemaels@samenvivingsopbouw.be

1. Projectevaluatie

Geef per werkdoel en indicator aan of deze doelstelling is bereikt, ten dele bereikt, nog moet starten of afgevoerd/gestopt is. Beschrijf daarna kort de evaluatie. Gebruik een doorlopend en oplopende nummering van 1 tot ... (m.a.w. start niet telkens opnieuw met een nieuw nummer!) – deze nummering komt dan overeen met de nummering in het registratiesysteem (matchbox).

In deze projectevaluatie worden de resultaten van het project 1.4 promotie tandem-model en de projectvoorbereiding 1.5 armoedebestrijdingsambassadeurs samen genomen. De projectvoorbereiding rond armoedebestrijdingsambassadeurs heeft ertoe geleid dat er zich binnen Pigment vzw (een Brusselse Vereniging waar Armen het Woord Nemen) een nieuwe tandem heeft gevormd met een “armoedebestrijdingsambassadeur” (=ABA). Martine Weemaels begeleidt mee deze ABA en het tandem-proces binnen Pigment.

Agogische kernopdracht

Werkdoel 1 : Via projectvoorbereiding is er zicht op mogelijke tandemwerkingen (met armoedebestrijdingsambassadeurs) binnen de Brusselse Verenigingen waar Armen het Woord Nemen

Indicator 1 : Resultaten projectvoorbereiding moeten leiden tot projectvoorstel omtrent tandemwerkingen (met armoedebestrijdingsambassadeurs) binnen de Brusselse Verenigingen waar Armen het Woord Nemen

- o Bereikt

- X Ten dele bereikt**

- o Nog starten

- o Gestopt

Evaluatie : Project kan opgestart worden binnen Pigment. Geen concrete voorstellen met andere VWAWN momenteel aangezien het een arbeidsintensief proces vergt.

Politieke kernopdracht

Werkdoel 2 : Via een goed doordachte promotie wordt het tandem-model als brug tussen leefwerelden bij publieke opinie, eigen en belendende sectoren, intermediaire actoren en beleid erkend

Indicator 2 : Erkenning (bekendheid en toepassing) van tandem-model

- o Bereikt

- X Ten dele bereikt**

- o Nog starten

- o Gestopt

Evaluatie : Toepassing van tandem-model bij De Link en aanverwanten werd bekend gemaakt via vormingen ‘Armoede’, getuigenissen en representaties, Studie-verjaardag-‘Ervaring met de ervaring’ op 5 juni. Studiedag was een succes – een grote opkomst en ook veel beleidsaandacht. In de verschillende beleidsteksten van de nieuwe regeringen (Vlaanderen en Brussel) is de inschakeling van ervaringsdeskundigen binnen het armoedebeleid als expliciete doelstelling vermeld ! Wat betreft het ‘Draaiboek van de eigen tandemwerking’ werden voorbereidende contacten gelegd en werd een inventaris gemaakt van het beschikbare materiaal.

2. Werkdoelen

Welk werkdoel wil je op het einde van het project bereiken t.a.v. de agogische kernopdracht ?

(= Wat wil je bereiken op vlak van sterker maken van de doelgroep? Hoe ver zou je de doelgroep willen brengen – op vlak van maatschappelijke participatie en op vlak van beleidsparticipatie?)

Op het agogische vlak willen we startende tandem-modellen (met al of niet opgeleide ervaringsdeskundigen & armoedebestrijdingsambassadeurs) binnen de Brusselse Verenigingen waar Armen het Woord Nemen ondersteunen zodat we ook vanuit de praktijk kunnen pleiten voor de erkenning en financiële ondersteuning van a-typische tandemwerkingen (politieke werkdoelen)

Werkdoelen maatschappelijke participatie

1. Armoedebestrijdingsambassadeur(s) – doelgroepmedewerkers binnen de Brusselse Verenigingen waar Armen het Woord Nemen – geven zelf aan dat ze via persoonlijke en organisatorische ondersteuning en steeds in tandem met een professionele medewerker in staat zijn om door de methode van de dialoog de beleving van armoede te duiden en de missing link zichtbaar te maken.

Werkdoelen beleidsparticipatie

2. Armoedebestrijdingsambassadeur(s) – doelgroepmedewerkers binnen de Brusselse Verenigingen waar Armen het Woord Nemen – geven zelf aan dat ze via persoonlijke en organisatorische ondersteuning en steeds in tandem met een professionele medewerker in staat zijn om door de methode van de dialoog de beleving van armoede te duiden en de missing link zichtbaar te maken binnen specifieke beleidsdomeinen (zoals geestelijke gezondheid).

Welke indicatoren leveren een aanwijzing voor doelbereik t.a.v. de agogische kernopdracht ?

(=indicatoren op het vlak van maatschappelijke participatie en beleidsparticipatie, zowel *resultaats*indicatoren = meetbare resultaten als *effect*indicatoren = wat opvalt – wat gezien, gehoord en gelezen wordt, wat aangeduid kan worden in veranderingsprocessen, wat we merken dat gebruikt en toegepast wordt)

Indicatoren maatschappelijke participatie

1. de zelfevaluatie van de ABA's en de evaluaties van de a-typische tandems binnen Brusselse VWAWN (want tandems met doelgroepmedewerkers en geen opgeleide ervaringsdeskundigen)

Indicatoren beleidsparticipatie

2. de zelfevaluatie van de ABA's en de evaluaties van de a-typische tandems binnen Brusselse VWAWN wat betreft specifieke beleidsdomeinen (zoals geestelijke gezondheid)

Welk werkdoel wil je op het einde van het project bereiken m.b.t. de politieke kernopdracht ?

(= Waar zou de correctie op het bestaande beleid kunnen zitten? Wat zou er inhoudelijk moeten veranderen – sociaal gecorrigeerd beleid? Welke verandering (of mentaliteitswijziging) in structuren en beleidsvoering zou je willen realiseren – participatief gecorrigeerd beleid? Welke structurele oplossing wil je bekomen en op welk niveau?)

Op het politieke vlak willen we de erkenning van het tandem-model bekomen : dit is zowel een sociale (een ander facet van armoedebestrijding) als een participatieve (mensen in armoede zelf betrekken bij de totstandkoming van het armoedebeleid) correctie van het huidige beleid.

Werkdoelen sociaal en participatief gecorrigeerd beleid

3. Via promotie van het tandem-model als brug tussen leefwerelden van armen en niet-armen krijgt dit model erkenning bij publieke opinie, eigen en belendende sectoren, intermediaire actoren en beleid en komt er ook meer financiële ondersteuning/subsidiëring.

Welke indicatoren leveren een aanwijzing voor doelbereik t.a.v. de politieke kernopdracht ?

(= indicatoren op het vlak van een sociaal gecorrigeerd beleid en een participatief gecorrigeerd beleid zowel *resultaat*indicatoren = meetbare resultaten als *effect*indicatoren = wat opvalt – wat gezien, gehoord en gelezen wordt, wat aangeduid kan worden in veranderingsprocessen, wat we merken dat gebruikt en toegepast wordt)

Indicatoren sociaal en participatief gecorrigeerd beleid

3. erkenning en bijkomende financiering voor de tewerkstelling van meerdere tandems

3. Fasering voor het komende werkjaar

Vul in hoe het komende werkjaar gewerkt zal worden aan de geformuleerde werkdoelen en indicatoren. Benoem de grote sleutelactiviteiten die hiervoor opgezet en ontwikkeld zullen worden, vermeld ook tot welk werkdoel en indicator deze sleutelactiviteit bijdraagt en zet er een timing op. Indien gewenst – formuleer ook tussendoelen of aandachtspunten specifiek voor dit werkjaar. Geef tenslotte aan hoe je deze activiteit zal evalueren : wanneer ben je m.a.w. tevreden over deze activiteit

Sleutelactiviteit 1 : Ondersteuning ABA en tandem binnen de VWAWN Pigment

Werkdoel : 1

Indicator : 1

Timing : wekelijkse coaching van ABA zelf en wekelijkse ondersteuning van Tandem binnen Pigment (door deelname aan teamvergaderingen en stuurgroep van Pigment)

Tussendoel/aandachtspunt :

- persoonlijke coaching van de ABA binnen Pigment (groei-traject afleggen)
- inhoudelijke en organisatorische ondersteuning van de tandemwerking binnen Pigment (meezoeken naar de juiste inhoudelijke en organisatorische plaats van de tandemwerking binnen Pigment)

Evaluatie : het welslagen van deze a-typische tandem want geen combinatie van opgeleide ervaringsdeskundige en anders opgeleide maar wel een doelgroepmedewerkster die als armoedebestrijdingsambassadeur (ABA) binnen Pigment een rol van niet-opgeleide ervaringsdeskundige in de armoede zal opnemen

Sleutelactiviteit 2 : ABA en tandem binnen de VWAWN Pigment een duidelijke plaats en rol geven binnen het werkspoor Geestelijke Gezondheid (zie strategische actie 1.3)

Werkdoel : 2

Indicator : 2

Timing : maandelijkse laagdrempelige ontmoetingsavond rond geestelijke gezondheid met mensen in armoede + deelname aan startende werkgroep rond geestelijke gezondheid – locatie is Pigment

Tussendoel/aandachtspunt :

- mee gestalte geven aan dynamiek rond Geestelijke Gezondheid in Pigment, samen met de bezoekers van Pigment
- opzetten van activiteiten op maat in samenspraak met doelpubliek
- maandelijkse laagdrempelige ontmoetingsavond rond geestelijke gezondheid met mensen in armoede (samenwerking met de Schakel)
- deelname aan startende werkgroep rond geestelijke gezondheid

Evaluatie : rol en plaats van ABA en tandem Pigment binnen werkspoor geestelijke gezondheid tussendoor continu evalueren en bijsturen waar nodig

Sleutelactiviteit 3 : Publicatie van studiedag ‘Ervaring met de Ervaring’ (05.06.2009)

Werkdoel : nr 3

Indicator : nr 3

Timing : er verschijnt een artikel over de studiedag in het tijdschrift Opbouwwerk Brussel – nr 96 (december 2009)

Tussendoel/aandachtspunt : dit artikel ruim en actief verspreiden naar beleidsactoren

Evaluatie : reacties op artikel

Sleutelactiviteit 4 : Draaiboek “Ervaring met de ervaring : 5 jaar pionierswerk”

Werkdoel : nr 3

Indicator : nr 3

Timing : vanuit ontmoetingen met andere (a-typische) tandems (najaar 2009 en voorjaar 2010) komen tot draaiboek (najaar 2010)

Tussendoel/aandachtspunt : zoeken naar onderzoeker – hostwriter om draaiboek mee uit te werken

Evaluatie : eigenlijke “product” = gerealiseerd draaiboek

Sleutelactiviteit 5 : Opstartproces opleiding ervaringsdeskundigen in Wallonië

In Wallonië zijn er een aantal organisaties die een opleiding ervaringsdeskundigen à la De Link vzw willen opstarten. De Link vzw wil hen met dit opstartproces mee helpen. Caro zal dit proces van op afstand mee opvolgen.

Werkdoel : nr 3

Indicator : nr 3

Timing : een viertal dagen met de start opvolgen

Tussendoel/aandachtspunt : eigen rol in zo'n opstartproces bewaken

Evaluatie : het welslagen van een opstartproces voor ervaringsdeskundigen in Wallonië

4. Globale fasering van het project

Een korte weergave van het globale project : wat is er nu reeds bereikt en wat staat er nog te gebeuren : projectbeëindiging of verzelfstandiging. Doe dit aan de hand van scharniermomenten/sleutelactiviteiten en zet deze in een toekomstperspectief.

Vanuit de eigen tandemervaringen in de pioniersperiode 2003-2008 heeft Samenlevingsopbouw Brussel zich voorgenomen om in het nieuwe meerjarenplan (2009-2015) dit eigen uitgebouwd tandem-model te promoten als werksetting in de eigen sector en belendende welzijnssectoren, maar ook tegelijkertijd bij het beleid de inzet van ervaringsdeskundigen en tandemwerkingen in het kader van armoedebestrijding te bepleiten.

In de regeringsverklaringen van Vlaanderen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie staat de inzet van ervaringsdeskundigen expliciet ingeschreven. Het zal er nu op aankomen mee druk uit te oefenen zodat deze beleidsintenties in de komende regeerperiode ook gerealiseerd worden.

5. Project- en werkorganisatie

Geef aan welke plaats dit project heeft in het groter programma geheel. Duid ook aan wie er binnen het team aan dit project werkt en hoe de werkverdeling gebeurt. Vermeld tenslotte indien van toepassing de plaats van een "begeleidingsgroep" (stuur-of programmagroep of andere).

Kadert dit project binnen een grotere werking en programma ? Hoe wordt dit georganiseerd ?

Dit project maakt deel uit van de uitvoering van het programma grondrechten – toegang tot grondrechten (meerjarenplan Samenlevingsopbouw Brussel 2009 – 2015). De opgeleide ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting en coach/stafmedewerker armoede en sociale uitsluiting werken in **tandem** wat betekent dat er wederzijdse beïnvloeding is tussen de coach (die de opgeleide ervaringsdeskundige zowel taakgericht als persoonsgericht ondersteunt) en de opgeleide ervaringsdeskundige (die de coach als klassiek opgeleide ook kan wijzen op de specifieke ervaringsaspecten van armoede en sociale uitsluiting). Dit tandem werkt zelfsturend wat betreft de dagelijkse invulling van de programmatielijnen. De programmatielijnen zelf worden wel aangestuurd vanuit Samenlevingsopbouw Brussel (Katleen Vanlerberghe) i.s.m. het Brussels Platform Armoede (BWR).

Wie neemt binnen het eigenlijke project welke taak op zich (teamleden, vrijwilligers, ...)?

Martine Weemaels : werkdoel 1 en 2 (20% van de 25% werktijd)

Caro Britts : werkdoel 2 en 3 (20% van de 100% werktijd)

Is er een "begeleidingsgroep" rond dit project actief ? Zo ja – wie maakt daar deel van uit en hoe wordt dit georganiseerd ?

Er is geen aparte begeleidingsgroep voor deze strategische actie – wel is er een nauwe samenwerking met het Brussels Platform Armoede – het samenwerkingsverband tussen de Brusselse VWAWN (zie hieronder) en met uiteraard Pigment – de VWAWN in kwestie waar de ABA is ingebed (zie hieronder).

6. Samenwerkingsverbanden

Een samenwerkingsverband is een extern netwerk waarop beroep wordt gedaan ten behoeve van de concrete uitvoering van dit project. Benoem de samenwerkingspartners en geef aan op welk niveau ze zich situeren. Geef ook aan of ze in dit project daadwerkelijk als oplossingsactor (met beleidsbevoegdheid) fungeren of enkel als medestander zonder directe oplossings- of beleidsbevoegdheid. Formuleer tenslotte de taken die de verschillende partners op zich nemen in functie van de concrete realisatie van dit project.

Partner 1 : Pigment vzw

X Lokaal – wijk

- o Gemeente – stad
- o Provinciaal
- o Regionaal
- o Brussels / VGC
- o Brussels / Gewest
- o Vlaams
- o Federaal

Oplossingsactor : neen

Taken : Pigment is als VWAWN de concrete tewerkstellingsplaats van de ABA, samen met de medewerkers van Pigment zal er in tandem gewerkt worden. Vanuit Samenlevingsopbouw focussen wij niet op de inhoudelijke taken van de ABA – de taakafbakening en inhoudelijke opvolging gebeuren binnen Pigment – maar wel op de persoonlijke coaching en op de organisatorische totstandkoming van deze a-typische tandemwerking.

Partner 2 : Brussels Platform Armoede (BPA)

- o Lokaal – wijk
- o Gemeente – stad
- o Provinciaal
- o Regionaal
- X Brussels / VGC**
- o Brussels / Gewest
- o Vlaams
- o Federaal

Oplossingsactor : neen

Taken (wat betreft deze strategische actie – de taken van het BPA zijn ruimer) :

- ondersteuning van de Brusselse VWAWN : de professionele medewerkers van Pigment kunnen zowel inhoudelijk, thematisch als procesmatig worden ondersteund door het BPA
- overleg tussen de verschillende medewerkers van de Brusselse VWAWN
- spreekbuis en aanspreekpunt voor armoedebeleid en armoedebestrijding in Brussel

Partner 3 : De Link vzw

- o Lokaal – wijk
- o Gemeente – stad
- o Provinciaal
- o Regionaal
- o Brussels / VGC
- o Brussels / Gewest
- o Vlaams
- X Federaal**
- o Europees

Oplossingsactor : neen

Taken : In Wallonië de opstart van een opleidingstraject voor ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting begeleiden.

7. Deelname extern overleg - tweedelijnswerk

Geef aan aan welk extern overleg je deelneemt in functie van dit project – tweedelijnswerk.

Raad van Bestuur De Link vzw : Vzw De Link staat in voor de coördinatie van de opleiding en de tewerkstelling van 'ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting'. De Link wil mee een antwoord bieden voor de missing link die er is tussen mensen die in armoede geboren worden enerzijds en de aanpak voor armoede anderzijds. Ze wil dit doen door opgeleide ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting in te schakelen in alle sectoren die met armoede en armoedebestrijding te maken hebben.